

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
Юридичний факультет
Кафедра кримінального права і процесу

М. В. СИЙПЛОКІ

ПРОБЛЕМИ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ
КВАЛІФІКАЦІЇ
Навчально-методичний посібник

Ужгород – 2019

Сийплові Микола Васильович – доцент кафедри кримінального права та процесу ДВНЗ «Ужгородський національний університет», кандидат юридичних наук, доцент

Проблеми кримінально-правової кваліфікації: Навчально-методичний посібник для аспірантів юридичного факультету. Ужгород, 2019. 47 с.

Навчально-методичний посібник з дисципліни «Проблеми кримінально-правової кваліфікації» укладений за вимогами кредитно-модульної системи і містить структуру програми навчального курсу, тематику семінарських занять, рекомендації щодо написання рефератів, перелік рекомендованої літератури.

Рецензенти:

Кузнецов В.В. – завідувач кафедри гуманітарних та загально-правових дисциплін Інституту управління державної служби охорони України Київського національного університету імені Тараса Шевченка, доктор юридичних наук, професор;

Ступник Я.В. – завідувач кафедри кримінального права і процесу юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет», кандидат юридичних наук, доцент.

Затверджено на засіданні кафедри кримінального права і процесу юридичного факультету ДВНЗ «УжНУ», протокол від «31» серпня 2019 року №1

Рекомендовано до друку рішенням навчально-методичної ради юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет», протокол № __ від _____ 2019 р.

© Сийплові М.В., 2019
© УжНУ, 2019 рік

ВСТУП

Проблеми кваліфікації злочинів - одна з найважливіших дисциплін кримінально-правового циклу, яка викладається у вищих юридичних закладах освіти. Досконале знання кримінального законодавства нашої держави є необхідною умовою успішної роботи за фахом. Це покладає на студента обов'язок з перших днів занять відмовитися від поверхового засвоєння кримінально-правових інститутів, категорій і понять.

Одним з найважливих питань при застосуванні кримінального закону є визначення того, який саме конкретний злочин вчинила особа та якою нормою цей злочин передбачений. Цілком і повністю вирішується це питання у процесі кваліфікації злочинів. Тому курс проблеми кваліфікації злочинів має своїм завданням сформулювати у аспірантів глибокі теоретичні і практичні знання щодо практичного застосування кримінального законодавства України.

Вивчення цього курсу повинно сприяти вихованню у аспірантів, аспірантів поважного ставлення до Закону про кримінальну відповідальність як важливого засобу захисту людини, її прав та свобод, проголошених Конституцією України, інтересів суспільства і держави від злочинних посягань.

Метою курсу є поглиблене знання законодавчих та теоретичних проблем, пов'язаних з кваліфікацією злочинів, кваліфікації попередньої злочинної діяльності, множинності злочинів, злочинів, вчинених у співучасті, кваліфікації помилок у кримінальному праві, кваліфікації злочинів проти особи та власності, детальне вивчення роз'яснень Пленуму Верховного Суду України з вказаних проблем та судово-слідчої практики, вміння тлумачення кримінального закону та положень постанов Пленуму Верховного Суду України, вироблення вміння правильної кваліфікації та відмежування злочинів.

В результаті опанування навчального курсу «Проблеми кримінально-правової кваліфікації» студенти повинні оволодіти повним обсягом знань, навичок та вмінь, а саме:

знати:

- поняття, види та значення кримінально-правової кваліфікації;
- проблемні аспекти кримінальної відповідальності за незакінчений злочин;
- проблемні аспекти кримінальної відповідальності співучасників;
- кваліфікація діянь, що містять ознаки злочинів проти основ національної безпеки України.;
- кваліфікація діянь, що містять ознаки злочинів проти життя та здоров'я особи;
- кваліфікація діянь, що містять ознаки злочинів проти здоров'я особи.
- кваліфікація діянь, що містять ознаки злочинів проти волі, честі та гідності.
- кваліфікація діянь, що містять ознаки злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості особи.
- кваліфікація діянь, що містять ознаки злочинів проти власності.
- кваліфікація діянь, що містять ознаки злочинів у сфері господарської діяльності.
- кваліфікація діянь, що містять ознаки злочинів проти громадської безпеки.
- кваліфікація діянь, що містять ознаки некорупційних злочинів у сфері службової діяльності.
- кваліфікація діянь, що містять ознаки корупційних злочинів.
- кваліфікація діянь, що містять ознаки злочинів проти правосуддя.
- кваліфікація діянь, що містять ознаки злочинів проти встановленого порядку насення військової служби (військові злочини).

вміти:

- правильно кваліфікувати злочини;
- швидко та якісно здійснювати аналіз, систематизацію зовнішніх та внутрішніх ознак злочину;
- правильно кваліфікувати міжнародні злочини та злочини міжнародного характеру.

1.ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6(аспірантура) денна 6 (аспірантура) заочна	Галузь знань 081 «Право»	Нормативна	
	Напрямок підготовки 9.081 «Право»		
Модулів – 3	Спеціальність: Право	Рік підготовки:	
Змістових модулів- 3		1 -й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання курсова робота		Семестр	
Загальна кількість годин для денної форми навчання – 180; Загальна кількість годин для заочної форми навчання – 180		I, II	I, II
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 год	Освітньо-кваліфікаційний рівень: доктор філософії	4	4 год.
		Практичні, семінарські	
		4	- год.
		Лабораторні	
		- год.	год.
		Самостійна робота	
		172 год.	176 год.
		Індивідуальні завдання: год.	
Тижневих годин для заочної форми навчання: аудиторних – 4 год		Вид контролю: залік, іспит	
Тижневих годин для самостійної роботи студента – 6			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 8/172

для заочної форми навчання – 4/176

2.ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ ЗА МОДУЛЯМИ

МОДУЛЬ I

Тема 1. Поняття та значення кримінально-правової кваліфікації.

Поняття кримінально-правової кваліфікації. Походження і значення терміну “кримінально-правова кваліфікація”. Загальні засади з’ясування поняття кримінально-правової кваліфікації. Зміст та об’єм цього поняття. Ознаки кримінально-правової кваліфікації. Об’єкт, суб’єкт і зміст кримінально-правової кваліфікації. Стадії, етапи кримінально-правової кваліфікації та її результат.

Юридичне закріплення кримінально-правової кваліфікації. Виклад фактичних обставин справи, складання формули кваліфікації, формулювання звинувачення. Вимоги до формули кваліфікації.

Види кримінально-правової кваліфікації. Критерії поділу кримінально-правової кваліфікації на окремі види. Поняття кваліфікації злочинів, її підвиди та поняття. Поняття та підвиди кваліфікації не-злочинів.

Значення правильної кримінально-правової кваліфікації. Поняття правильної кримінально-правової кваліфікації. Презумпція правильності кримінально-правової кваліфікації. Питання матеріального кримінального права, вирішення яких обумовлене правильною кваліфікацією. Процесуальне та криміналістичне значення правильної кваліфікації. Кримінологічне значення правильної кваліфікації. Склад злочину і його значення для кримінально-правової кваліфікації. Питання про визнання складу злочину юридичною підставою кримінально-правової кваліфікації. Елементи та ознаки складу злочину, які використовуються при кримінально-правовій кваліфікації. Види складів злочину та їх значення для кваліфікації. Послідовність аналізу та доказування наявності ознак складу злочину при кримінально-правовій кваліфікації.

Тема 2. Проблемні аспекти кримінальної відповідальності за незакінчений злочин

Кваліфікація закінченого злочину. Види стадій вчинення злочину, які враховуються при їх кваліфікації. Поняття закінченого злочину, момент закінчення окремих видів злочинів (з матеріальним, формальним, “усіченим” складом, з кількома альтернативними чи обов’язковими діями або наслідками, продовжуваних, триваючих, вчинених у співучасті). Значення кваліфікації злочину як закінченого. Кваліфікуюче значення поведінки особи після закінчення злочину. Посткримінальна поведінка, яка не враховується при кваліфікації. Посткримінальна поведінка, яка враховується при кваліфікації раніше вчинених діянь. Посткримінальна поведінка, яка становить собою інший злочин та її кваліфікація.

Кваліфікація готування до злочину. Види попередньої злочинної діяльності та підстава кримінальної відповідальності за неї. Формула кваліфікації попередньої злочинної діяльності. Загальні вимоги до кваліфікації попередньої злочинної діяльності. Конструкції відповідальності за готування до злочину і замах на злочин у чинному законодавстві України, в історії вітчизняного кримінального права та в правових системах інших держав і кваліфікація посягань. Поняття готування до злочину та його ознаки. Загальні правила кваліфікації готування до злочину.

Кваліфікація окремих видів готування до злочину: кваліфікація невдалої співучасті у вчиненні злочину; кваліфікація досягнення змови на вчинення злочину; кваліфікація створення злочинної організації та вступу до такої організації; кваліфікація готування до злочину з негідними засобами; кваліфікація закінченого злочину, який становить собою готування до іншого злочину; кваліфікація готування до злочину при альтернативному і неконкретизованому умислі.

Поняття замаху на злочин та його ознаки. Злочини, при вчиненні яких замах неможливий. Загальні правила кваліфікації замаху на злочин. Види замаху і їх врахування при кримінально-правовій кваліфікації. Кваліфікація окремих видів замаху на злочин: кваліфікація посягання при відхиленні дії; кваліфікація при помилці в об'єкті; кваліфікація невдалої спроби вчинити злочин з матеріальним складом, якщо фактично заподіяна шкода є ознакою іншого закінченого злочину; кваліфікація злочину, об'єктивна сторона якого включає два чи більше діяння або наслідки; кваліфікація замаху при альтернативному і неконкретизованому умислі. Кваліфікація у зв'язку з добровільною відмовою від вчинення злочину. Питання кваліфікації, які вирішуються у зв'язку з добровільною відмовою від вчинення злочину. Посягання, від якого здійснюється добровільна відмова. Припинення готування до злочину або замаху на злочин як умова застосування норми про добровільну відмову. Умови правомірності добровільної відмови. Добровільна відмова і суміжні кримінально-правові інститути. Відмінність між дієвим каяттям і добровільною відмовою від вчинення злочину. Звільнення від кримінальної відповідальності в зв'язку з позитивною посткримінальною поведінкою.

Результат кримінально-правової кваліфікації при добровільній відмові. Види добровільної відмови. Кваліфікація повністю невдалої та частково невдалої добровільної відмови. Кваліфікація добровільної відмови при сукупності злочинів. Добровільна відмова від злочину, який вчиняється у співучасті.

Тема 3. Проблемні аспекти кримінальної відповідальності співучасників

Загальні положення кваліфікації злочинів, вчинених у співучасті. Співвідношення співучасті і деяких діянь, передбачених статтями Особливої частини Кримінального кодексу України. Класифікація співучасті у злочині і її значення для кримінально-правової кваліфікації. Підстава кримінальної відповідальності за злочини, вчинені у співучасті. Загальні правила кваліфікації злочинів, вчинених у співучасті. Формула кваліфікації злочинів, вчинених у співучасті. Випадки, коли посягання співучасників кваліфікуються за різними статтями Особливої частини кримінального закону.

Поняття виду співучасника. Класифікація видів співучасників. Поняття та ознаки виконавця злочину та співвиконавця злочину. Кваліфікація посягання виконавця та співвиконавця злочину. Кваліфікація дій організатора, підбурювача, посібника злочину. Кваліфікація посереднього підбурювання. Кваліфікація дій організаторів, підмовників, пособників злочину, які передбачені статтями Особливої частини кримінального законодавства. Кваліфікація необхідної співучасті. Кваліфікація при поєднанні в одній особі функцій співучасників кількох видів.

Зв'язок між кваліфікацією дій виконавця злочину та кваліфікацією дій інших співучасників. Питання про врахуванні при кваліфікації ознак, що обтяжують або пом'якшують відповідальність певного співучасника. Кваліфікація при залученні до участі у вчиненні злочин осіб, які не притягаються до кримінальної відповідальності.

Поняття форми співучасті. Співвідношення форми співучасті та виду співучасника. Класифікація форм співучасті та її значення для кримінально-правової кваліфікації.

Тема 4. Кваліфікація діянь, що містять ознаки злочинів проти основ національної безпеки України.

Загальні положення кваліфікації злочинів проти основ національної безпеки України. Поняття національної безпеки. Класифікація злочинів проти основ національної безпеки України. Злочини проти основ національної безпеки у сфері державної безпеки і політичній сфері. Дії, спрямовані на насильницьку зміну чи повалення конституційного ладу або на захоплення державної влади (ст. 109 КК). Посягання на територіальну цілісність і недоторканність України (ст. 110 КК).

Злочини проти основ національної безпеки у сфері державної безпеки, інформаційній та науково-технологічній сферах. Державна зрада (ст. 111 КК). Шпигунство (ст. 114 КК).

Злочини проти основ національної безпеки у сфері державної безпеки й екологічній сфері. Диверсія (ст. 113 КК).

Тема 5. Кваліфікація діянь, що містить ознаки злочинів проти життя особи.

Поняття та види злочинів проти життя та здоров'я особи. Загальні положення кваліфікації злочинів проти життя особи. Умисне вбивство. Умисне вбивство, вчинене в стані сильного душевного хвилювання. Умисне вбивство матір'ю своєї новонародженої дитини. Умисне вбивство при перевищенні меж необхідної оборони або у разі перевищення заходів, необхідних для затримання злочинця. Вбивство через необережність. Доведення до самогубства.

МОДУЛЬ II

Тема 6. Кваліфікація діянь, що містять ознаки злочинів проти здоров'я особи.

Загальні положення кваліфікації злочинів проти здоров'я. Тілесні ушкодження (ст.ст. 121, 122, 123, 124, 125, 128 КК). Побої і мордування. Каткування. Погроза вбивством. Зараження вірусом імунодефіциту людини чи іншої невиліковної інфекційної хвороби (ст. 130 КК). Зараження венеричною хворобою (ст. 133 КК).

Загальні положення кваліфікації злочинів, що ставлять у небезпеку життя та здоров'я особи. Неналежне виконання професійних обов'язків, що спричинило зараження особи вірусом імунодефіциту людини чи іншої невиліковної інфекційної хвороби (ст. 131 КК). Розголошення відомостей про проведення медичного огляду на виявлення зараження вірусом імунодефіциту людини чи іншої невиліковної інфекційної хвороби (ст. 132 КК). Незаконне проведення абортів (ст. 134 КК). Залишення в небезпеці (ст. 135 КК). Ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані (ст. 136). Неналежне виконання обов'язків щодо охорони життя та здоров'я дітей (ст. 137 КК). Незаконна лікувальна діяльність (ст. 138 КК). Ненадання допомоги хворому медичним працівником (ст. 139 КК). Неналежне виконання професійних обов'язків медичним або фармацевтичним працівником (ст. 140 КК). Порушення прав пацієнта (ст. 141 КК). Незаконне проведення дослідів над людиною (ст. 142 КК). Порушення встановленого законом порядку трансплантації органів або тканин людини (ст. 143 КК). Насильницьке донорство (ст. 144 КК). Незаконне розголошення лікарської таємниці (ст. 145 КК).

Тема 7. Кваліфікація діянь, що містять ознаки злочинів проти волі, честі та гідності.

Поняття і загальні положення кваліфікації злочинів проти волі, честі та гідності особи. Незаконне позбавлення волі або викрадення людини (ст. 146 КК). Захоплення заручників (ст. 147 КК). Підміна дитини (ст. 148 КК). Торгівля людьми або інша незаконна угода щодо передачі людини (ст. 149 КК). Експлуатація дітей (ст. 150). Використання малолітньої дитини для заняття жебрацтвом (ст. 150-1 КК). Незаконне поміщення в психіатричний заклад (ст. 151 КК).

Тема 8. Кваліфікація діянь, що містять ознаки злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості особи.

Загальні положення кваліфікації злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості особи. Насильницькі статеві злочини. Згвалтування (ст. 152 КК). Насильницьке задоволення статевої пристрасті неприродним способом (ст. 153 КК). Примушування до вступу в статевий зв'язок (ст. 154 КК). Ненасильницькі статеві злочини. Статеві зносини з особою, яка не досягла статевої зрілості (ст. 155 КК). Розбещення неповнолітніх (ст. 156 КК).

Тема 9. Кваліфікація діянь, що містять ознаки злочинів проти власності.

Загальні положення кваліфікації злочинів проти власності. Корисливі злочини, пов'язані з оборненням чужого майна на користь винного чи інших осіб. Крадіжка (ст. 185 КК). Грабіж (ст. 186 КК). Розбій (ст. 187 КК). Викрадення електричної або теплової енергії шляхом її самовільного використання (ст. 188-1 КК). Вимагання (ст. 189 КК). Шахрайство (ст. 190 КК). Привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем (ст. 191 КК). Корисливі злочини, не пов'язані з оборненням чужого майна на користь винного чи інших осіб. Заподіяння майнової шкоди шляхом обману або зловживання довірою (ст. 192 КК). Незаконне привласнення особою знайденого або чужого майна, що випадково опинилося у неї (ст. 193 КК). Придбання, отримання, зберігання чи збут майна, одержаного злочинним шляхом (ст. 198 КК). Некорисливі посягання на власність. Умисне знищення або пошкодження майна (ст. 194 КК). Умисне пошкодження об'єктів електроенергетики (ст. 194-1 КК). Погроза знищення майна (ст. 195 КК). Необережне знищення або пошкодження майна (ст. 196 КК). Порушення обов'язків щодо охорони майна (ст. 197 КК). Придбання, отримання, зберігання чи збут майна, одержаного злочинним шляхом (ст. 198 КК). Злочини, пов'язані з самовільним зайняттям земельної ділянки та самовільним будівництвом. Самовільне зайняття земельної ділянки та самовільне будівництво (ст. 197-1 КК).

Тема 10. Кваліфікація діянь, що містять ознаки злочинів у сфері господарської діяльності.

Загальні положення кваліфікації злочинів у сфері господарської діяльності. Злочини у сфері кредитно-фінансової, банківської та бюджетної систем України. виготовлення, зберігання, придбання, перевезення, пересилання, ввезення в Україну з метою збуту або збут підроблених грошей, державних цінних паперів чи білетів державної лотереї. склад злочину. кваліфікуючі ознаки. Незаконні дії з документами на переказ, платіжними картками та іншими засобами доступу до банківських рахунків, обладнанням для їх виготовлення. склад злочину. кваліфікуючі ознаки. контрабанда. склад злочину. кваліфікуючі ознаки. Відмежування цього злочину від суміжних злочинів. Незаконне виготовлення, зберігання, збут або транспортування з метою збуту підакцизних товарів. нецільове використання бюджетних коштів, здійснення видатків бюджету чи надання кредитів з бюджету без встановлених бюджетних призначень або з їх перевищенням. Видання нормативно-правових або розпорядчих актів, які змінюють доходи і видатки бюджету всупереч встановленому законом порядку. склад злочину. кваліфікуючі ознаки. Ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів). склад злочину. кваліфікуючі ознаки. Умови звільнення від кримінальної відповідальності за цей злочин.

МОДУЛЬ III

Тема 11. Кваліфікація діянь, що містять ознаки злочинів проти громадської безпеки.

Загальні положення кваліфікації злочинів проти громадської безпеки. Злочини, пов'язані зі створенням та діяльністю злочинних об'єднань. Створення злочинної організації. склад злочину. Умови звільнення від кримінальної відповідальності за цей злочин. Сприяння учасникам злочинних організацій та укриття їх злочинної діяльності. склад злочину. кваліфікуючі ознаки. Бандитизм. поняття банди, її ознаки. склад злочину. Відмежування бандитизму від суміжних злочинів. Терористичний акт. склад злочину. кваліфікуючі ознаки. Втягнення у вчинення терористичного акту. склад злочину. кваліфікуючі ознаки. Публічні заклики до вчинення терористичного акту. склад злочину. кваліфікуючі ознаки. Створення терористичної групи чи терористичної організації. склад злочину. Умови звільнення від кримінальної відповідальності за цей злочин. Сприяння вчиненню терористичного акту. склад злочину. кваліфікуючі ознаки. Фінансування тероризму. Завідомо неправдиве повідомлення про загрозу безпеці громадян, знищення чи пошкодження об'єктів власності. склад злочину. кваліфікуючі ознаки. Створення не передбачених законом воєнізованих або збройних формувань. поняття незаконних воєнізованих або збройних формувань. склад злочину. кваліфікуючі ознаки. Умови звільнення від кримінальної відповідальності за перебування у складі зазначених формувань. Напад на об'єкти, на яких є предмети, що становлять підвищену небезпеку для оточення. склад злочину.

Тема 12. Кваліфікація діянь, що містять ознаки некорупційних злочинів у сфері службової діяльності.

Поняття, загальна характеристика і види злочинів у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної із наданням публічних послуг. Поняття службової особи. Зловживання владою або службовим становищем. Поняття службового зловживання. Склад злочину. Кваліфікуючі ознаки. Відмежування цього злочину від заволодіння чужим майном шляхом зловживання службовим становищем. Зловживання повноваженнями службовою особою юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми. Перевищення влади або службових повноважень. Поняття та види перевищення влади або службових повноважень. Склад злочину. Кваліфікуючі ознаки. Відмежування від службового зловживання. Перевищення повноважень службовою особою юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми. Зловживання повноваженнями особами, які надають публічні послуги. Службове підроблення. Поняття службового підроблення. Склад злочину. Кваліфікуючі ознаки. Відмежування службового підроблення від інших злочинів, пов'язаних із підробкою документів. Службова недбалість. Поняття службової недбалості. Склад злочину. Кваліфікуючі ознаки. Відмежування цього злочину від службового зловживання. Прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою. Поняття неправомірної вигоди. Склад злочину. Кваліфікуючі ознаки. Незаконне збагачення. Поняття неправомірної вигоди. Підкуп службової особи юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми. Підкуп особи, яка надає публічні послуги. Пропозиція або надання неправомірної вигоди службовій особі. Склад злочину. Кваліфікуючі ознаки. Умови звільнення від кримінальної відповідальності за цей злочин. Зловживання впливом. Провокація підкупу. Поняття провокації. Склад злочину. Кваліфікуючі ознаки.

Тема 13. Кваліфікація діянь, що містять ознаки корупційних злочинів.

Поняття «корупція» та «корупційні злочини». Суб'єкти корупційних злочинів. Корупційні службові злочини у сфері публічного права. Корупційні службові злочини у сфері приватного права. Корупційні злочини у сфері професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг. Корупційні злочини у сфері професійної діяльності, не пов'язаної з наданням публічних послуг. Корупційні злочини у сфері офіційних спортивних змагань.

Тема 14. Кваліфікація діянь, що містять ознаки злочинів проти правосуддя.

Поняття, загальна характеристика і види злочинів проти правосуддя. Злочини, які посягають на конституційні принципи діяльності органів дізнання, досудового слідства, прокуратури й суду. Завідомо незаконні затримання, привід, арешт або тримання під вартою. Склади злочинів. Кваліфікуючі ознаки. Відмінність цього злочину від злочинів проти особистої волі особи. Притягнення завідомо невинного до кримінальної відповідальності. Склад злочину. Кваліфікуючі ознаки. Порухення права на захист. Склад злочину. Кваліфікуючі ознаки. Постановлення суддею (суддями) завідомо неправосудного вироку, рішення, ухвали або постанови. Склад злочину. Кваліфікуючі ознаки. Відмежування цього злочину від суміжних службових і злочинів проти правосуддя. Втручання в діяльність судових органів. Склад злочину. Кваліфікуючі ознаки. Незаконне втручання в роботу автоматизованої системи документообігу суду. Втручання в діяльність захисника чи представника особи. Склад злочину. Кваліфікуючі ознаки. Злочини, які посягають на життя, здоров'я, особисту безпеку, власність суддів, народних засідателів, присяжних та інших учасників судочинства. Посягання на життя судді, народного засідателя чи присяжного у зв'язку з їх діяльністю, пов'язаною із здійсненням правосуддя. Поняття посягання на життя. Склад злочину. Відмежування від суміжних злочинів проти життя особи. Посягання на життя захисника чи представника особи у зв'язку з діяльністю, пов'язаною з наданням правової допомоги. Поняття посягання на життя. Склад злочину. Відмежування від суміжних злочинів проти життя особи. Погроза або насильство щодо судді, народного засідателя чи присяжного. Склади злочинів. Відмежування від суміжних злочинів.

Тема 15. Кваліфікація діянь, що містять ознаки злочинів проти встановленого порядку насення військової служби (військові злочини).

Поняття, загальна характеристика і види військових злочинів. Суб'єкти військових злочинів. Відповідальність за співучасть у цих злочинах осіб, які не є спеціальними суб'єктами. Злочини проти порядку підлеглості та військової честі. Непокора. Склад злочину. Кваліфікуючі ознаки. Невиконання наказу. Склад злочину. Кваліфікуючі ознаки. Співвідношення невиконання наказу та непокори. Опір начальникові або примушування його до порушення службових обов'язків. Склад злочину. Кваліфікуючі ознаки. Погроза або насильство щодо начальника. Склади злочинів. Кваліфікуючі ознаки. Порушення статутних правил взаємовідносин між військовослужбовцями за відсутності відносин підлеглості. Склад злочину. Кваліфікуючі ознаки.

Злочини проти порядку проходження військової служби. Самовільне залишення військової частини або місця служби. Склад злочину. Кваліфікуючі ознаки. Дезертирство. Поняття дезертирства. Склад злочину. Кваліфікуючі ознаки. Відмежування дезертирства від самовільного залишення військової частини або місця служби. Ухилення від військової служби шляхом самокалічення або іншим способом. Склади злочинів. Кваліфікуючі ознаки.

Злочини проти порядку користування військовим майном та його збереження. Викрадення, привласнення, вимагання військовослужбовцем зброї, бойових припасів, вибухових або інших бойових речовин, засобів пересування, військової та спеціальної техніки чи іншого військового майна, а також заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем. Склад злочину. Кваліфікуючі ознаки. Відмежування від злочинів проти власності та громадської безпеки.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Денна форма навчання

№ п/п	Назва теми	Всього годин	Лекційних	Практичних	Індивідуальна робота	Самостійна робота
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1						
1	Поняття та значення кримінально-правової кваліфікації	12	0,5	0,5	-	11
2	Проблемні аспекти кримінальної відповідальності за незакінчений злочин	12	-	-	-	12
3	Проблемні аспекти кримінальної відповідальності співучасників	12	0,5	0,5	-	11
4	Кваліфікація діянь, що містять ознаки злочинів проти основ національної безпеки України.	12	-	-	-	12

5	Кваліфікація діянь, що містять ознаки злочинів проти життя особи.	12	0,5	0,5	-	11
	Разом по модулю I	60	1,5	1,5	-	57
Змістовий модуль 2						
6	Кваліфікація діянь, що містять ознаки злочинів проти здоров'я особи.	12	0,5	0,5	-	11
7	Кваліфікація діянь, що містять ознаки злочинів проти волі, честі та гідності.	12	-	-	-	12
8	Кваліфікація діянь, що містять ознаки злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості особи.	12	0,5	0,5	-	11
9	Кваліфікація діянь, що містять ознаки злочинів проти власності.	12	-	-	-	12
10	Кваліфікація діянь, що містять ознаки злочинів у сфері господарської діяльності.	12	0,5	0,5	-	11
	Разом по модулю II	60	1,5	1,5	-	57
Змістовий модуль 3						
11	Кваліфікація діянь, що містять ознаки злочинів проти громадської безпеки.	12	0,5	0,5	-	11
12	Кваліфікація діянь, що містять ознаки некорупційних злочинів у сфері службової діяльності.	12	-	-	-	12
13	Кваліфікація діянь, що містять ознаки корупційних злочинів.	12	0,5	0,5	-	11
14	Кваліфікація діянь, що містять ознаки злочинів проти правосуддя.	12	-	-	-	12
15	Кваліфікація діянь, що містять ознаки злочинів проти встановленого порядку насення військової служби (військові злочини).	12	-	-	-	12
	Разом по модулю III	60	1	1	-	58

	ВСЬОГО З КУРСУ	180	4	4	-	172
--	-----------------------	------------	----------	----------	----------	------------

Заочна форма навчання

№ п/п	Назва теми	Всього годин	Лекцій-них	Практичних	Індивідуальна робота	Самостійна робота
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1						
1	Поняття та значення кримінально-правової кваліфікації	12	0,5	-		11,5
2	Проблемні аспекти кримінальної відповідальності за незакінчений злочин	12	-	-		12
3	Проблемні аспекти кримінальної відповідальності співучасників	12	0,5	-		11,5
4	Кваліфікація діянь, що містять ознаки злочинів проти основ національної безпеки України.	12	-	-		12
5	Кваліфікація діянь, що містять ознаки злочинів проти життя особи.	12	0,5	-		11,5
	Разом по модулю I	60	1,5	-		58,5
Змістовий модуль 2						
6	Кваліфікація діянь, що містять ознаки злочинів проти здоров'я особи.	12	0,5	-		11,5
7	Кваліфікація діянь, що містять ознаки злочинів проти волі, честі та гідності.	12	-	-		12
8	Кваліфікація діянь, що містять ознаки злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості особи.	12	0,5	-		11,5
9	Кваліфікація діянь, що містять ознаки злочинів проти власності.	12	-	-		12

10	Кваліфікація діянь, що містять ознаки злочинів у сфері господарської діяльності.	12	0,5	-		11,5
	Разом по модулю II	60	1,5	-		58,5
Змістовий модуль 3						
11	Кваліфікація діянь, що містять ознаки злочинів проти громадської безпеки.	12	0,5	-		11,5
12	Кваліфікація діянь, що містять ознаки некорупційних злочинів у сфері службової діяльності.	12	-	-		12
13	Кваліфікація діянь, що містять ознаки корупційних злочинів.	12	0,5	-		11,5
14	Кваліфікація діянь, що містять ознаки злочинів проти правосуддя.	12	-	-		12
15	Кваліфікація діянь, що містять ознаки злочинів проти встановленого порядку насення військової сліжки (військові злочини).	12	-	-		12
	Разом по модулю III	60	1	-		59
	ВСЬОГО З КУРСУ	180	4	-		176

4. ТЕМАТИКА СЕМІНАРСЬКИХ (ПРАКТИЧНИХ) ЗАНЯТЬ

Однією з ключових форм роботи аспірантів є семінарське заняття. Семінар – форма навчального заняття, за якої викладач організовує дискусію навколо попередньо визначених тем. Готуючись до семінарського заняття і виступаючи на ньому, студент набуває вмінь обґрунтувати і формулювати свої думки, удосконалює навички публічного виступу, ведення дискусій, виявляє свої знання та вчиться їх відстоювати.

Підготовка до семінарського заняття включає: з'ясування логічної послідовності питань, що визначені у темі; перегляд конспектів лекцій тих навчальних курсів, які стосуються теми, винесеної на семінар; вивчення рекомендованої літератури (список рекомендованих джерел може не бути вичерпним, тому необхідно виявляти самостійність у пошуку нових джерел).

Виступ на семінарському занятті має бути чітким, висвітлювати зміст питання. Допускається користування своїми записами для точного цитування першоджерел.

Учасники семінару: уважно слухають виступ; за потреби ставлять запитання, відзначають помилки, спірні твердження; 3) вносять необхідні поправки, уточнення.

Семінар завершується заключним словом викладача, в якому підсумовується робота групи, робляться зауваження щодо висвітлення змісту питань, які виносились на семінарське заняття, оцінюються підготовлені студентами реферати, їх виступи, активність у дискусії, уміння формулювати і відстоювати власну позицію тощо.

Модуль I

Тема 1. Поняття та значення кримінально-правової кваліфікації.

1. Поняття кваліфікації злочинів.
2. Принципи кваліфікації злочинів.
3. Види та функції кваліфікації злочинів. Значення правильної кваліфікації злочинів.
4. Структура кваліфікації злочинів.
5. Підстави та передумови кваліфікації злочинів.
6. Склад злочину і кваліфікація злочинів.
7. Юридичне закріплення результатів кваліфікації злочинів.
8. Механізм, правила, етапи та стадії кваліфікації.
9. Значення роз'яснень Пленуму Верховного Суду України для кваліфікації злочинів.

Список рекомендованих джерел:

1. *Башкатов В., Горбуза А.* Методика квалификации преступлений // Сов. юстиция. – 1989. – № 2. – С. 22–24.
2. *Бурчак Ф.Г.* Квалификация преступлений. 2-е изд., доп. – К.: Политиздат Украины, 1985. – С. 6–30.
3. *Воробей П.А.* Теорія і практика кримінально-правового ставлення в вину: Монографія. – Київ: Видавництво Національної академії внутрішніх справ України, 1997.
4. *Гальперин И.* Квалификация преступлений: закон, теория и практика // Соц. законность. – 1987. – № 6, № 9.
5. *Гаухман Л.Д.* Правила квалификации преступлений. – М., 1978.
6. *Жеребкин В.Е.* Логическая структура состава преступления. – Х., 1974.
7. *Жеребкин В.Е.* Логический анализ понятий права. – К., 1976. – С. 76–116.
8. *Заблоцкий В.Г.* Установление фактических обстоятельств уголовного дела и квалификация преступления // Правоведение. – 1974. – № 1. – С. 57–68.
9. *Коржанський М.Й.* Кваліфікація злочинів. Навчальний посібник. Видання 2-ге. – К.: Атіка, 2002.
10. *Кригер Г.А.* Состав преступления и квалификация содеяного // Советская юстиция. – 1985. – № 12.
11. *Кримінальне право України..* Загал. частина: Підруч. для аспірантів юрид. вузів і фак. / Г.В. Андрусів, П.П. Андрушко, В.В. Бенківський та ін.; За ред. П.С. Матишевського та ін. – К.: Юрінком Інтер, 1997.
12. *Кримінальне право України.* Особлива частина: Підручник. (Ю.В. Александров, О.О. Дудоров, В.А. Клименко та ін.) / За ред. М.І. Мельника, В.А. Клименка. – К.: Юридична думка, 2004.
13. *Кругликов Л.Л., Савинов В.Н.* Квалифицирующие обстоятельства: понятие, виды, влияние на квалификацию преступлений: Учебное пособие. – Ярославль, 1978.
14. *Кудрявцев В.Н.* Теоретические основы квалификации преступлений. – М., 1963.
15. *Кудрявцев В.Н.* Общая теория квалификации преступлений. – М., “Юридическая литература”, 1972. – С. 6–42, 43–69.
16. *Кудрявцев В.Н.* Общая теория квалификации преступлений. – М., ЮРИСТЪ, 2001. – С. 4–26.

17. Михайленко П.П. Уголовное право Украины. Общая часть: Учебник для высш. учеб. завед. МВД Украины. – К., 1995.
18. Михайленко П.П. Кримінальне право, кримінальний процес та кримінологія України (статті, доповіді, рецензії) – У 3 – х томах. – Київ: Генеза, 1999.
19. Навроцький В.О. Проблеми кваліфікації злочинів: Конспект лекцій. – Львів: Львівський держ. ун-т., 1993.
20. Навроцький В.О. Теоретичні проблеми кримінально-правової кваліфікації. – В.О. Навроцький. – К.: Атіка, 1999.
21. Науковий пошук, розв'язання актуальних проблем юридичної науки – сутність життя вченого і педагога. До 90-річчя академіка Академії правових наук України, заслуженого діяча науки і техніки України, доктора юридичних наук, професора Петра Петровича Михайленка: Збірник наукових праць / – К.: НАВСУ, 2004.
22. Наумов А.В., Новиченко А.С. Законы логики при квалификации преступлений. – М., 1978.
23. Ной И.С. Новое в трактовке основных уголовно-правовых понятий // Сов. гос. и право. – 1982. – № 7. – С. 91–99.
24. Петрухин И.Я. Причины судебной ошибки // Сов. гос. и право. – 1970. – №5.
25. Савченко А.В., Кузнецов В.В., Штанько О.Ф. Сучасне кримінальне право України: Курс лекцій. – К.: Вид. ПАЛИВОДА А.В., 2005.
26. Тарарухин С.А. Понятие и значение квалификации преступлений. – К., 1990.
27. Тарарухин С.А. Квалификация преступлений в судебной и следственной и судебной практике. – К.: “Юринком”, 1995. – С. 8–35.
28. Тацій В.Я. Объект и предмет преступления в советском уголовном праве. – Харьков, 1988. – С. 115–122.
29. Тацій В.Я., Сташис В.В. Кримінальний кодекс як поступ до гуманізму та демократії // Вісник прокуратури. – 2001. – № 3. – С. 6–15.
30. Тацій В.Я., Сташис В.В. Новий Кримінальний кодекс України // Право України. – 2001. – № 7.
31. Трайнин А.Н. Общее учение о составе преступления. – М., 1957.
32. Шишов О.Ф. Теоретические проблемы квалификации преступлений. – М., 1988.

Контрольні питання:

1. Які визначення поняттю кваліфікації злочинів даються в доктрині? Що являє собою кваліфікація злочинів як процес та як результат такого процесу?
2. У чому полягають історико-правові особливості кваліфікації злочинів? Яке місце займає кваліфікація злочинів у процесі застосування правових норм?
3. Яке теоретичне та практичне значення кваліфікації злочинів?
4. Що таке принципи кваліфікації злочинів та які їх види існують?
5. Які є висхідні критерії розподілу кваліфікації злочинів на види? У чому полягає специфіка офіційної та неофіційної кваліфікації злочинів?
6. Яка структура кваліфікації злочинів? Що таке об'єкт, суб'єкт і зміст як елементи структури кваліфікації злочинів?
7. Які існують передумови кваліфікації злочинів?
8. У чому полягають теоретичні проблеми підстав кримінальної відповідальності? Що вважається фактичною та юридичною підставами кваліфікації злочинів?
9. Яке значення елементів та ознак складу злочину для правильної кваліфікації злочинів? Який вплив здійснюють конструктивні особливості складів злочинів на кваліфікацію злочинів?
10. Які існують особливості юридичного закріплення результатів кваліфікації злочинів? Що таке виклад фактичних обставин справи? Що таке формула кваліфікації злочинів та як вона складається? Як здійснюється юридичне формулювання обвинувачення? У чому полягає обґрунтування кваліфікації злочинів?
11. Що таке механізм кваліфікації злочинів? Які виділяють загальні правила кваліфікації злочинів?

12. Що таке етапи та стадії кваліфікації злочинів? Які є види етапів і стадій кваліфікації злочинів?

13. Які особливості кваліфікації злочинів у судово-слідчій практиці? Яке значення роз'яснень Пленуму Верховного Суду України для кваліфікації злочинів і здійснення єдиної практики боротьби з окремими видами злочинів?

14. Вкажіть на теоретичні та законодавчі проблеми кваліфікації злочинів.

Тема 2. Проблемні аспекти кримінальної відповідальності за незакінчений злочин

1. Поняття та кваліфікація закінченого злочину.
2. Поняття та види попередньої злочинної діяльності.
3. Кваліфікація окремих видів готування до злочину.
4. Кваліфікація окремих видів замаху на злочин.
5. Кваліфікація готування до злочину та замаху на злочин при альтернативному та неконкретизованому умислі.
6. Поняття добровільної відмови від вчинення злочину і її ознаки.
7. Кваліфікація позитивної посткримінальної поведінки (дійове каяття).
Відмінність від добровільної відмови від вчинення злочину.

Практичне завдання:

1. Р. цікавився хімією і зброєю. Ознайомившись з методами виготовлення простих вибухівок Р. через своїх рідних та знайомих придбав всі необхідні йому речовини, для виготовлення вибухового пристрою, але не зміг реалізувати свій намір, бо був затриманий працівниками правоохоронних органів.

Визначте стадію вчинення злочину. Кваліфікуйте дії Р.

2. Д. працював фрезерувальником на заводі "Промбуд". У зв'язку з тим, що на протязі 5 місяців завод ніяких замовлень не виконував, робітникам заробітна плата не виплачувалась. Д. виготовив 2 пістолети, продав їх, отримавши за кожний пістолет по 400 доларів США, після чого став виготовляти деталі до 2-х пістолетів.

Визначте стадії вчинення злочину. Кваліфікуйте дії Д.

3. Р. в 22 години повертався з дискотеки додому. На стоянці транспортних засобів, розташованій біля будинку №1 авіаційного містечка, він побачив автомобіль ВАЗ-2109 і вирішив його угнати, щоб доїхати до свого села. Р. підійшов до автомобіля, вставив в дверний замок викрутку, пошкодив його, відкрив двері, завів автомобіль, доїхав до свого села, де і залишив викрадений автомобіль.

Визначте стадію вчиненого злочину. Кваліфікуйте дії Р.

Список рекомендованих джерел:

1. *Вырастайкин В.* Добровольный отказ от преступления и явка с повинной // Российская юстиция. – 2001. - №9.
2. *Горжей В.Я.* Деятельное раскаяние: проблемы правоприменения // Российский следователь.- 2003.- №4.
3. *Горлач М.Ю.* Отказ от реализации уголовной ответственности при совершении неоконченного преступления // Следователь. – 2004. - №3.
4. *Житный А.* Деятельное раскаяние (По УК Украины) // Российская юстиция. – 2002. - №10.
5. *Єфремов С.О.* Діяльне каяття як засіб запобігання виявам тероризму //Актуальні проблеми держави та права. Вип. 8. – Одеса: Одеська Національна юридична академія, 2000.

6. *Козлов А.* Учение о стадиях преступления. - СПб: Изд-во «Юридический центр – Пресс», 2002.
7. *Питецкий В.* Добровольный отказ соучастников преступления // Российская юстиция. – 2000. - №10.
8. *Редин М.П.* Объективные и субъективные признаки приготовления к преступлению и покушения на преступление // Российский следователь.- 2003.- №1.
9. *Скорилкин Н.* Добровольный отказ на стадии оконченного покушения на преступление // Законность.- 2002.- №5.
10. *Тер-Акопов А.А.* Добровольный отказ от совершения преступления. – М.,1982.
11. *Тихий В.П.* Окремі аспекти практичного застосування Кримінального кодексу України // Новий Кримінальний кодекс України: Питання застосування і вивчення: матер. між-нар. наук.-практ. конф.[Харків] 25-26 жовт. 2001р. / Редкол.: Сташис В.В. (голов.ред.) та ін. – К.-Х.: «Юрінком Інтер», 2002.
12. *Тихий В.П.* Готування до злочину (коментар до статті 14 КК України) // Вісник Конституційного Суду України. – 2004. - №3.
13. *Тихий В.П.* Готування до злочину (коментар до статті 14 КК України) // Вісник Конституційного Суду України. – 2004. - №4.
14. *Шевчук А.В.* Поняття та види стадій вчинення злочину /Науковий вісник Чернівецького університету: Збірник наукових праць. Вип. 91: Правознавство. – Чернівці: ЧДУ ,2000.
15. *Шевчук А.В.* Замах на злочин та його ознаки / Науковий вісник Чернівецького університету: Збірник наукових праць. Вип. 105: Правознавство. – Чернівці: Рута, 2001.
16. *Шевчук А.В.* Готування до злочину та особливості відповідальності за готування // Актуальні проблеми держави і права. Випуск 11. – Одеса: «Юридична література», 2001.
17. *Шевчук А.В.* Поняття непридатного замаху та його види / Науковий вісник Чернівецького університету: Збірник наукових праць. Вип. 125: Правознавство. – Чернівці: Рута, 2001.

Контрольні питання:

- 1.Які основні відмінності закінченого злочину від попередньої злочинної діяльності?
- 2.Визначте правила кваліфікації закінченого злочину.
- 3.Як відмежовувати попередню злочинну діяльність від виявлення умислу?
- 4.Як кваліфікується готування до злочину при альтернативному та неконкретизованому умислі?
- 5.Як кваліфікується невдала співучасть?
- 6.Як кваліфікується досягнення змови на вчинення злочину, організації злочинної групи, участі в організованій групі?
- 7.Як кваліфікується закінчений злочин, що являє собою готування до іншого злочину?
- 8.Як кваліфікується невдала спроба вчинити злочин з матеріальним складом, якщо фактично заподіяна шкода є ознакою складу іншого закінченого злочину?
- 9.Як кваліфікується замах на злочин при альтернативному та неконкретизованому умислі?
- 10.Як кваліфікується злочин, об'єктивна сторона якого включає два чи більше діяння?
- 11.Як кваліфікуються дії співучасників у випадку коли виконавець вчинив лише замах на злочин?
- 12.Яка відмінність продовжуваного злочину від триваючого?
- 13.Визначте відмінності дійового каяття від добровільної відмови від вчинення злочину.
- 14.На яких стадіях злочину можлива добровільна відмова від вчинення злочину?
- 15.Визначте правила кваліфікації позитивної посткримінальної поведінки (дійове каяття).

Тема 3. Проблемні аспекти кримінальної відповідальності співучасників

1. Кваліфікація злочину, вчиненого у співучасті.
2. Кваліфікація дій виконавця.

3. Кваліфікація дій організатора, підбурювача та пособника.
4. Кваліфікація дій учасників організованої групи чи злочинної організації.
5. Добровільна відмова від доведення злочину до кінця при співучасті.
6. Кваліфікація дій співучасників при ексцесі виконавця.
7. Кваліфікація посереднього виконавства.
8. Кваліфікація співучасті із спеціальним суб'єктом.
9. Кваліфікація вчиненого при провокації злочину.
10. Кваліфікація причетності до злочину, її відмінність від співучасті.

Практичне завдання:

1. Р. та З. о 20 годині чекали на зупинці тролейбуса. До них підійшли незнайомі їм М. та Л. в стані алкогольного сп'яніння, та почали вимагати, щоб Р. йшов собі, а З. попрямувала з ними. Р. відмовився виконати їх вимоги. М. почав наносити удари Р., а Л. застосовуючи фізичне насильство почав зривати з З. одяг. Від отриманих ударів Р. знепритомнів, що надало змоги Л. подолати опір та вступити з З. в статевий зв'язок. Р. в статевий зв'язок з З. не вступав.

Як вирішити справу ?

2. В стані наркотичного сп'яніння М., В., Т., Л. та С. близько 3-ї години ночі на вулиці порушували громадський порядок, лаялись, кричали пісні. Міліціонер К., який ніс службу по охороні громадського порядку, почав вимагати, щоб вони припинили хуліганські дії. Але ті не лише не виконали вимог, а почали з ним сперечатися, глузувати над ним, а Л. запропонував для втіхи забрати в міліціонера пістолет, а замість нього покласти шприц з наркотиком. Хулігани почали наступати на міліціонера, взявши його в коло. Вовченко збив К. з ніг, Т. вихопив у нього зброю, а Л. та С. почали бити міліціонера, завдавши йому тілесні ушкодження середньої тяжкості. Т. з зброєю втік.

Як вирішити справу ?

3. Д., О. та Р. маючи намір на викрадення музикального центру "Pioneer" через вікно залізли до квартири знайомого їм П. Коли вони вже виходили з квартири, то зустрілися на порозі з 70-річною бабусею П., О. з силою вдарив жінку, вона впала, вдарилась головою об перила і померла.

Кваліфікуйте дії О., Д. та Р.

Список рекомендованих джерел:

1. *Аветисян С.* Проблемы соучастия в преступлении со специальным субъектом (специальным составом) // Уголовное право.- 2004.- №1.
2. *Арутюнов А.* Эксцесс исполнителя преступления, совершенного в соучастии // Уголовное право.- 2003.- №1.
3. *Арутюнов А.* Уточнить понятие посредственного исполнителя // Российская юстиция.- 2002.- №3.
4. *Арутюнов А.* Ошибки при квалификации содеянного группой по предварительному сговору // Российская юстиция. – 2001. - №9.
5. *Бурчак Ф.Г.* Соучастие: социальные, криминологические и правовые проблемы.- К.,1986.
6. *Быков В.* Объективная сторона организации преступного сообщества // Законность. – 2002. - №10.
7. *Горремов С.* Організовані злочинні угруповання в теорії вітчизняного кримінального права // Вісник прокуратури. – 2002. - №3.
8. *Гошовська Т.В., Туркевич І.К.* Проблеми застосування Кримінального кодексу України в протидії організованій злочинності // Адвокат. – 2004. - № 2.
9. *Демидова Л.* Кримінальна відповідальність за участь у злочинах, вчинених злочинною організацією // Право України. - 2003.- №1.
10. *Єфремов С.* Форми участі в організованій злочинній діяльності. Їх відображення у Кримінальному кодексі // Вісник прокуратури. - 2003.- №4.

11. *Єфремов С.* Різновиди організованих злочинних угруповань. За чинним Кримінальним кодексом України // Вісник прокуратури. - 2003.- №8.
12. *Жаровська Г.П.* Співучасть у злочині: об'єктивні та суб'єктивні ознаки // Науковий вісник Чернівецького університету: Зб. наук. праць. – Вип.100: Правознавство. – Чернівці: Рута. – 2000.
13. *Жаровська Г.П.* Форми співучасті в кримінальному праві України: проблеми диференціації // Науковий вісник Чернівецького університету: Зб. наук. праць. – Вип.125: Правознавство. – Чернівці: Рута. – 2001.
14. *Жаровська Г.П.* Класифікація співучасників і її підстави // Науковий вісник Чернівецького університету: Зб. наук. праць. – Вип.147: Правознавство. – Чернівці: Рута. – 2002.
15. *Жаровська Г.П.* Поняття та ознаки співучасті за кримінальним правом України // Науковий вісник Чернівецького університету: Зб. наук. праць. – Вип.154: Правознавство. – Чернівці: Рута.– 2002.
16. *Жаровська Г.П.* Проблема лідерства в злочинних групах // Науковий вісник Чернівецького університету: Зб. наук. праць. – Вип.161: Правознавство. – Чернівці: Рута. – 2003.
17. *Зубов Ю.* Щодо проблеми визначення поняття організованої злочинності // Підприємництво, господарство і право. – 2000. - №6.
18. *Козлов А.* Соучастие: Традиции и реальность. - СПб: Изд-во «Юридический центр – Пресс», 2001.
19. *Комиссаров В., Дубровин И.* Проблемы ответственности соисполнителей за совместные преступные действия и их вредные последствия // Уголовное право.- 2003.- №1.
20. *Кубрак П., Мікулін В.* Деякі загальні положення методики розслідування тяжких злочинів, вчинених при складних формах співучасті // Право України. – 2001. - №3.
21. *Лизогуб Я.* Поняття "виконавець злочину" в новому кримінальному законодавстві. Питання кваліфікації // Вісник прокуратури. - 2003.- №3.
22. *Мельник М.* Види співучасників за новим Кримінальним кодексом України // Право України. – 2001. - №11.
23. *Михайлов В.* Банда: форма соучастия или сговор? // Уголовное право.- 2004.- №3. – С.53-56.
24. *Навроцький В. О.* Науково-методичні рекомендації з питань кваліфікації злочинів, учинених групою, групою осіб за попередньою змовою, організованою групою і злочинною організацією (розмежування різних форм співучасті та видів співучасників) // Лист Управління по розслідуванню особливо тяжких злочинів та вчинених організованими злочинними групами ГСУ МВС України. - № 13/6-1764 від 31 грудня 2003 р.
25. *Новицький Г.В.* Поняття і форми співучасті у злочині за кримінальним правом України: Науково-практичний посібник.- Київ: Вища школа, 2001.
26. *Мантуляк Ю.* Основні ознаки організованої групи // Вісник прокуратури. - 2002.- №6.
27. *Терентьев В.* Соучастие в преступлениях со специальным субъектом: постановка проблемы // Підприємництво, господарство і право. – 2000. - №8.
28. *Хавронюк М., Мельник М.* Ознаки і поняття організованої групи та злочинної організації (кримінально-правовий аспект) // Право України. – 2000. - №4.
29. *Щепельков В.* Соучастие при физическом или психическом принуждении // Законность. – 2001. - №11.

Контрольні питання:

1. Визначте поняття, види та форми співучасті.
2. Сформулюйте правила кваліфікації закінченого злочину.
3. Як відмежовувати попередню злочинну діяльність від виявлення умислу?
4. Які є правила кваліфікації злочину вчиненого групою осіб?
5. Як кваліфікуються дії особи, яка створила злочинну організацію з метою вчинення тяжкого чи особливо тяжкого злочину, а також здійснювала керівництво такою організацією?
6. Які є правила кваліфікації злочину вчиненого за попередньою змовою групою осіб?

7. Як кваліфікуються дії підбурювача, якщо він виконує ще й функцію пособника злочину?
8. Яка відмінність організованої групи від злочинної організації?
9. Як кваліфікуються дії учасників організованої групи чи злочинної організації?
10. Визначте правила кваліфікації дій співучасників при добровільній відмові від доведення злочину до кінця одного із співучасників.
11. Визначте правила кваліфікації дій співучасників при ексцесі виконавця.
12. Як кваліфікується посереднє виконавство?
13. Визначте правила кваліфікації співучасті із спеціальним суб'єктом.
14. Як кваліфікується дії співучасників при провокації злочину?
15. Як кваліфікуються окремі види причетності до злочину?

Тема 4. Кваліфікація діянь, що містять ознаки злочинів проти основ національної безпеки України.

1. Загальна характеристика злочинів проти основ національної безпеки України.
2. Дії, спрямовані на насильницьку зміну чи повалення конституційного ладу або на захоплення державної влади.
3. Посягання на територіальну цілісність і недоторканність України.
4. Фінансування дій, вчинених з метою насильницької зміни чи повалення конституційного ладу або захоплення державної влади, зміни меж території або державного кордону України
5. Державна зрада.
6. Перешкоджання законній діяльності Збройних Сил України та інших військових формувань.

Список рекомендованих джерел:

1. Бантишев О.Ф, Шамара О.В. Кримінальна відповідальність за злочини проти основ національної безпеки України (проблеми кваліфікації) : моногр. / О.Ф. Бантишев, О.В. Шамара. – [2-е вид., перераб. та доп.]. – К. : Наук.– вид. відділ НА СБ України, 2010. – 168 с.
2. Загальна декларація прав людини: Декларація ООН / Законодавство України [Електронний ресурс]. – http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_015.
3. Лантінов Я. О. Щодо визначення національної безпеки України як об'єкта кримінально-правової охорони / Я. О. Лантінов // Форум права. – 2011. – № 1. – С. 570–574 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/ejournals/FP/2011-1/11jokpo.pdf>
4. Лантінов Я.О. Щодо сутності категорія «нація» як частини когнітивного конструкта «національна безпека України як об'єкт кримінально-правової охорони» / Лантінов Я.О. // Держава і право: проблеми становлення і стратегія розвитку: зб. матеріалів ІV Міжнар. наук. -практ. конф. присвяченій 20-й річниці незалежності України та 20-й річниці заснування інституту президентства в Україні (м. Суми, 21-22 травня 2011 року) / Сумська філія ХНУВС. – Суми: Університетська книга, 2011. – 727 с. С. 214-216.
5. Ліпкан В.А. Теоретичні основи та елементи національної безпеки України: Монографія. / В.А.Ліпкан – К.: «Текст», 2003. – 600 с.
6. Новицький, Г.В. Теоретико-правові основи забезпечення національної безпеки України: Монографія. / Г.В. Новицький. – К.: Інтертехнологія, 2008. – 496 с.
7. О недопустимости вмешательства во внутренние дела государств, об ограждении их независимости и суверенитета / Декларации ООН / Организация Объединенных наций: [Електронний ресурс]. – http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/declarations/inadmissibility_of_inter-ven-tion .shtml

8. Про захист прав людини і основоположних свобод: Конвенція Ради Європи / Законодавство України [Електронний ресурс]. – http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_004.
9. Про основи національної безпеки України: Закон України від 19.06.2003 № 964-IV // Відомості Верховної Ради України, 2003, № 39, ст. 351
10. Пилипчук В.Г. Формування теоретико-правових основ забезпечення державної безпеки України (кінець ХХ – початок ХХІ століття): Монографія / В.Г. Пилипчук – К.: НКЦ СБ України, 2008. – 256 с.
11. Чуйко З. Д. Питання конституційних засад національної безпеки в Україні / З.Д. Чуйко // Вісник академії правових наук України, 2008. – № 3 (54). – С.137–139.

Контрольні питання:

1. Дайте загальну характеристику злочинів проти основ національної безпеки України.
2. Як кваліфікувати дії, спрямовані на насильницьку зміну чи повалення конституційного ладу або на захоплення державної влади?
3. Як кваліфікувати посягання на територіальну цілісність і недоторканність України?
4. Як кваліфікувати фінансування дій, вчинених з метою насильницької зміни чи повалення конституційного ладу або захоплення державної влади, зміни меж території або державного кордону України?
5. Як кваліфікувати державну зраду.
6. Як кваліфікувати перешкоджання законній діяльності Збройних Сил України та інших військових формувань?

Тема 5. Кваліфікація діянь, що містить ознаки злочинів проти життя особи.

1. Система розділу II «Злочини проти життя та здоров'я особи» Особливої частини КК України.
2. Поняття та система вбивств.
3. Проблеми застосування окремих статей, що передбачають умисні вбивства.
4. Вбивство через необережність.
5. Доведення до самогубства.
6. Погроза вбивством.

Практичне завдання:

1. Бригадиром Є. було усунено від роботи тракториста О. у зв'язку з тим, що він систематично приходив працювати в стані алкогольного сп'яніння. Довідавшись про це, О. взяв удома мисливську рушницю і, підійшовши до контори колективного підприємства, де проходило засідання, через вікно вистрелив у Є. Цим пострілом Є. було вбито, а обліковець Л., який сидів поруч, отримав тяжке тілесне ушкодження.

Кваліфікуйте дії О. Відповідь поясніть.

2. Х. понад три роки проживав з М. Одного разу М., бажаючи перевірити почуття Х., сказала йому, що вагітна від іншого чоловіка. Щоб помститися за невірність, Х. під приводом подорожі в гори поїхав з М. у Карпати, де зіштовхнув її зі скелі. Судово-медична експертиза встановила, що загинула вагітною не була.

Кваліфікуйте дії Х. Відповідь поясніть.

3. Між директором фірми Е. та його заступником Н. склалися неприязні стосунки. Після чергової сварки Н. вирішив позбутися Е. Для виконання задуманого він залучив Ш., заплативши йому 5 000 євро та докладно пояснивши всі подробиці помешкання Е. Коли пізно увечері Е. повертався додому, Ш. із сокирою напав на нього в під'їзді та вбив.

Кваліфікуйте дії Н. і Ш. Відповідь поясніть.

Список рекомендованих джерел:

1. *Александров Ю.* Злочини проти статевої свободи // *Юридичний вісник України.* – 2002. – № 14 (354) 6–12 квітня.
2. *Аниязи М.К.* Ответственность за преступления против жизни. – М., 1974.
3. *Борисов В.И., Куц В.Н.* Преступления против жизни и здоровья: вопросы квалификации. – Харьков: НПКФ “Консум”, 1995.
4. *Бородин С.В.* Квалификация преступлений против жизни. – М., 1977.
5. *Бурко О.В.* Уголовная ответственность за совершение умышленного убийства в состоянии сильного душевного волнения: Дис... канд. юрид. наук: 12.00.08.
6. *Гороховська О.В.* Кримінальна відповідальність за вбивство через необережність: Дис... канд. юрид. наук: 12.00.08. – Київ, 2002.
7. *Дьяченко А.П.* Уголовно-правовая охрана граждан в сфере сексуальных отношений: Учеб. пособие.- М., 1995.
8. *Загородников Н.И., Игнатов А.Н.* Преступления против личности. – М.: Юрид. лит., 1962.
9. *Загородников Н.И.* Преступления против здоровья. – М., 1969.
10. *Коржанський М.Й.* Кваліфікація злочинів. Навчальний посібник. Видання 2-ге. – К.: Атіка, 2002.
11. *Коржанський М.Й.* Кваліфікація злочинів проти особи і власності. – К., Юрінком, 1996.
12. *Короленко М.П.* Кваліфікація і класифікація умисних вбивств при обтяжуючих обставинах: Дис... канд. юрид. наук: 12.00.08. – Одеса, 2002.
13. *Корчовий М.М.* Погроза як спосіб застосування психологічного насильства при згвалтуванні // *Вісник Національної академії внутрішніх справ України.* – 2002. – № 4. – С. 46–52.
14. *Красиков А.Н.* Преступления против личности: Пособие для студентов учебных заведений юридического профиля. – Саратов: Издательство Саратовского университета, 1999.
15. *Кримінальне право України. Особлива частина: Підручник.* (Ю.В. Александров, О.О. Дудоров, В.А. Клименко та ін.) / За ред. М.І. Мельника, В.А. Клименка. – К.: Юридична думка, 2004.
16. *Лизогуб Я.Г.* Кримінальна відповідальність за торгівлю людьми або іншу незаконну угоду щодо передачі людини: порівняльно-правове дослідження: Дис... канд. юрид. наук: 12.00.08. – Луганськ, 2002.
17. *Мамчур В.М.* Кримінальна відповідальність за умисне вбивство особи чи її близького родича у зв'язку з виконанням цією особою службового чи громадського обов'язку: Дис... канд. юрид. наук: 12.00.08. – К., 2002.
18. *Навроцький В.О.* Проблеми кваліфікації злочинів: Конспект лекцій. – Львів: Львівський держ. ун-т., 1993.
19. *Навроцький В.О.* Теоретичні проблеми кримінально-правової кваліфікації. – В.О. Навроцький. – К.: Атіка, 1999.
20. *Никифоров А.С.* Ответственность за убийство в современном уголовном праве: Комментарий. – М.: Учебно-консультационный центр “ЮрИнфоР”, 2000.
21. *Остапенко Л.А.* Кримінально-правова характеристика умисних вбивств при пом'якшуючих обставинах: Дис... канд. юрид. наук: 12.00.08. – Київ, 2003.
22. *Панєвін О.* Усунуті помилки в справах про статеві злочини // *Право України.* – 1992. – № 10. – С. 28.
23. *Попов А.Н.* Преступления против личности при смягчающих обстоятельствах. – СПб.: Издательство «Юридический центр Пресс», 2001.
24. *Постстанови Пленуму Верховного Суду України у кримінальних справах (1973–2004). Офіційне видання / Упоряд. П.П. Пилипчук та ін.; За заг. ред. Голови Верховного Суду України В.Т. Малярєнка.* – К.: “Видавничий Дім “Ін Юре”, 2004.
25. *Преступная неосторожность (уголовно-правовое и криминологическое исследование) /* Лановенко И.П., Лопушанский Ф.А., Костенко А.Н., Гончаренко С.В., Комаха В.А. – К.: Наукова думка, 1992.
26. *Савченко А.В., Кузнецов В.В., Штанько О.Ф.* *Сучасне кримінальне право України: Курс лекцій.* – К.: Вид. ПАЛИВОДА А.В., 2005.

27. Снігерьев О.П., Матвійчук В.В., Никифорчук Д.Й. *Умисні вбивства. Попередження та розкриття: Практичний посібник.* – К.: КНТ, 2005.
28. Сташис В.В., Бажанов М.И. *Уголовно-правовая охрана личности.* – Харьков, 1975.
29. Сучасне кримінальне право України: *нормативно-правові документи та судово-слідча практика: Хрестоматія / Упоряд. А.В. Савченко та ін.; За заг. ред. В.В. Кузнецова.* – К.: Вид. ПАЛІВОДА А.В., 2005.
30. *Тарарухин С.А.* Квалификация преступлений в судебной и следственной и судебной практике. – К.: “Юринком”, 1995.

Контрольні питання:

1. Які є види злочинів проти особи? У чому полягають загальні правила кваліфікації злочинів проти особи?
2. Які особливості кваліфікації злочинів проти життя та здоров'я особи?
3. Яким чином здійснюється кваліфікація вбивств?
 - 3.1. Як кваліфікують умисне вбивство без обтяжуючих і пом'якшуючих обставин? Що вважається найтипівішими випадками вчинення цього злочину у судово-слідчій практиці?
 - 3.2. Як кваліфікують умисне вбивство за обтяжуючих обставин? Яке значення кожної з обставин, що впливає на кваліфікацію цього виду умисного вбивства?
 - 3.3. Які особливості кваліфікації умисних вбивств, вчинених за пом'якшуючих обставин?
 - 3.3.1. Як кваліфікують умисне вбивство, вчинене у стані сильного душевного хвилювання? Яке значення емоційного стану в суб'єктивній стороні цього злочину?
 - 3.3.2. Як кваліфікують умисне вбивство матір'ю своєї новонародженої дитини? Що є часом вчинення цього злочину та хто є його суб'єктом?
 - 3.3.3. Як кваліфікують умисне вбивство при перевищенні меж необхідної оборони або у разі перевищення заходів, необхідних для затримання злочинця? Чим характеризуються обстановка та умови вчинення цього злочину?

МОДУЛЬ II

Тема 6. Кваліфікація діянь, що містять ознаки злочинів проти здоров'я особи.

1. Тілесні ушкодження. Поняття та види, критерії визначення ступеня тяжкості, відмінність від побоїв та катування.
2. Злочини, пов'язані із зараженням певними хворобами.
3. Злочини у сфері медичного обслуговування.
4. Залишення в небезпеці та ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані.
5. Незаконне проведення абортів.
6. Порушення встановленого законом порядку трансплантації органів або тканин людини.

Список рекомендованих джерел:

1. *Александров Ю.* Злочини проти статевої свободи // *Юридичний вісник України.* – 2002. – № 14 (354) 6–12 квітня.
2. *Аниязи М.К.* Ответственность за преступления против жизни. – М., 1974.
3. *Борисов В.И., Куц В.Н.* Преступления против жизни и здоровья: вопросы квалификации. – Харьков: НПКФ “Консум”, 1995.
4. *Бородин С.В.* Квалификация преступлений против жизни. – М., 1977.
5. *Бурко О.В.* Уголовная ответственность за совершение умышленного убийства в состоянии сильного душевного волнения: Дис... канд. юрид. наук: 12.00.08.
6. *Гороховська О.В.* Кримінальна відповідальність за вбивство через необережність: Дис... канд. юрид. наук: 12.00.08. – Київ, 2002.

7. *Дьяченко А.П.* Уголовно-правовая охрана граждан в сфере сексуальных отношений: Учеб. пособие.- М., 1995.
8. *Загородников Н.И., Игнатов А.Н.* Преступления против личности. – М.: Юрид. лит., 1962.
9. *Загородников Н.И.* Преступления против здоровья. – М., 1969.
10. *Коржанський М.Й.* Кваліфікація злочинів. Навчальний посібник. Видання 2-ге. – К.: Атіка, 2002.
11. *Коржанський М.Й.* Кваліфікація злочинів проти особи і власності. – К., Юрінком, 1996.
12. *Короленко М.П.* Кваліфікація і класифікація умисних вбивств при обтяжуючих обставинах: Дис... канд. юрид. наук: 12.00.08. – Одеса, 2002.
13. *Корчовий М.М.* Погроза як спосіб застосування психологічного насильства при згвалтуванні // Вісник Національної академії внутрішніх справ України. – 2002. – № 4. – С. 46–52.
14. *Красиков А.Н.* Преступления против личности: Пособие для студентов учебных заведений юридического профиля. – Саратов: Издательство Саратовского университета, 1999.
15. *Кримінальне право України. Особлива частина: Підручник.* (Ю.В. Александров, О.О. Дудоров, В.А. Клименко та ін.) / За ред. М.І. Мельника, В.А. Клименка. – К.: Юридична думка, 2004.
16. *Лизогуб Я.Г.* Кримінальна відповідальність за торгівлю людьми або іншу незаконну угоду щодо передачі людини: порівняльно-правове дослідження: Дис... канд. юрид. наук: 12.00.08. – Луганськ, 2002.
17. *Мамчур В.М.* Кримінальна відповідальність за умисне вбивство особи чи її близького родича у зв'язку з виконанням цією особою службового чи громадського обов'язку: Дис... канд. юрид. наук: 12.00.08. – К., 2002.
18. *Навроцький В.О.* Проблеми кваліфікації злочинів: Конспект лекцій. – Львів: Львівський держ. ун-т., 1993.
19. *Навроцький В.О.* Теоретичні проблеми кримінально-правової кваліфікації. – В.О. Навроцький. – К.: Атіка, 1999.
20. *Никифоров А.С.* Ответственность за убийство в современном уголовном праве: Комментарий. – М.: Учебно-консультационный центр “ЮрИнфоР”, 2000.
21. *Остапенко Л.А.* Кримінально-правова характеристика умисних вбивств при пом'якшуючих обставинах: Дис... канд. юрид. наук: 12.00.08. – Київ, 2003.
22. *Панєвін О.* Усунуті помилки в справах про статеві злочини // Право України. – 1992. – № 10. – С. 28.
23. *Попов А.Н.* Преступления против личности при смягчающих обстоятельствах. – СПб.: Издательство «Юридический центр Пресс», 2001.
24. *Постстанови Пленуму Верховного Суду України у кримінальних справах (1973–2004). Офіційне видання / Упоряд. П.П. Пилипчук та ін.; За заг. ред. Голови Верховного Суду України В.Т. Маляренка. – К.: “Видавничий Дім “Ін Юре”, 2004.*
25. *Преступная неосторожность* (уголовно-правовое и криминологическое исследование) / Лановенко И.П., Лопушанский Ф.А., Костенко А.Н., Гончаренко С.В., Комаха В.А. – К.: Наукова думка, 1992.
26. *Савченко А.В., Кузнецов В.В., Штанько О.Ф.* Сучасне кримінальне право України: Курс лекцій. – К.: Вид. ПАЛИВОДА А.В., 2005.
27. *Снігерьев О.П., Матвійчук В.В., Никифорчук Д.Й.* Умисні вбивства. Попередження та розкриття: Практичний посібник. – К.: КНТ, 2005.
28. *Сташис В.В., Бажанов М.И.* Уголовно-правовая охрана личности. – Харьков, 1975.
29. *Сучасне кримінальне право України: нормативно-правові документи та судово-слідча практика: Хрестоматія / Упоряд. А.В. Савченко та ін.; За заг. ред. В.В. Кузнецова. – К.: Вид. ПАЛИВОДА А.В., 2005.*
30. *Тарарухин С.А.* Квалификация преступлений в судебной и следственной и судебной практике. – К.: “Юрінком”, 1995.

Контрольні питання:

1. Яким чином здійснюється кваліфікація тілесних ушкоджень?

- 1.1. Як кваліфікують умисне тяжке тілесне ушкодження? У чому полягає відмінність тяжкого тілесного ушкодження, що спричинило смерть потерпілого, від умисного вбивства?
- 1.2. Які особливості кваліфікації умисних тяжких тілесних ушкоджень, вчинених за пом'якшуючих обставин?
 - 1.2.1. Як кваліфікують умисне тяжке тілесне ушкодження, заподіяне у стані сильного душевного хвилювання? Чим характеризується емоційний стан у суб'єктивній стороні цього злочину?
 - 1.2.2. Як кваліфікують умисне заподіяння тяжкого тілесного ушкодження у разі перевищення меж необхідної оборони або у разі перевищення заходів, необхідних для затримання злочинця? Чим характеризується обстановка та умови вчинення цього злочину?
- 1.3. Як кваліфікують умисне середньої тяжкості тілесне ушкодження? Які наслідки вчинення цього злочину? У чому відмінність середньої тяжкості тілесного ушкодження від тяжкого тілесного ушкодження?
- 1.4. Як кваліфікують умисне легке тілесне ушкодження? Які є види легких тілесних ушкоджень?
- 1.5. Як кваліфікують побої та мордування? У чому їх відмінність від катування?
- 1.6. Як кваліфікують необережне тяжке або середньої тяжкості тілесне ушкодження? Чим характеризується суб'єктивна сторона цього злочину?
5. Яким чином здійснюється кваліфікація злочинів проти волі, честі та гідності особи? Яка специфіка об'єктивних та суб'єктивних ознак цих злочинів?
6. Яким чином здійснюється кваліфікація злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості особи? Як кваліфікують зґвалтування? Що є способом зґвалтування? У чому відмінність зґвалтування від насильницького задоволення статевої пристрасті неприродним способом?

Тема 7. Кваліфікація діянь, що містять ознаки злочинів проти волі, честі та гідності.

1. Загальні питання кваліфікації злочинів проти волі, честі та гідності особи.
2. Кваліфікація незаконного позбавлення волі або викрадення людини (ст. 146 КК).
3. Кваліфікація захоплення заручників (ст. 147 КК).
4. Кваліфікація підміни дитини (ст. 148 КК).
5. Кваліфікація торгівлі людьми або іншої незаконної угоди щодо людини (ст. 149 КК).
6. Кваліфікація експлуатації дітей (ст. 150 КК).
7. Кваліфікація використання малолітньої дитини для заняття жебрацтвом (ст. 150¹ КК).
8. Кваліфікація незаконного поміщення в психіатричний заклад (ст. 151 КК).

Список рекомендованих джерел:

1. *Коржанський М.Й.* Кваліфікація злочинів. Навчальний посібник. Видання 2-ге. – К.: Атіка, 2002.
2. *Коржанський М.Й.* Кваліфікація злочинів проти особи і власності. – К., Юрінком, 1996.
3. *Короленко М.П.* Кваліфікація і класифікація умисних вбивств при обтяжуючих обставинах: Дис... канд. юрид. наук: 12.00.08. – Одеса, 2002.
4. *Корчовий М.М.* Погроза як спосіб застосування психологічного насильства при зґвалтуванні // Вісник Національної академії внутрішніх справ України. – 2002. – № 4. – С. 46–52.
5. *Красиков А.Н.* Преступления против личности: Пособие для студентов учебных заведений юридического профиля. – Саратов: Издательство Саратовского университета, 1999.
6. *Кримінальне право України. Особлива частина: Підручник.* (Ю.В. Александров, О.О. Дудоров, В.А. Клименко та ін.) / За ред. М.І. Мельника, В.А. Клименка. – К.: Юридична думка, 2004.

7. *Лизогуб Я.Г.* Кримінальна відповідальність за торгівлю людьми або іншу незаконну угоду щодо передачі людини: порівняльно-правове дослідження: Дис... канд. юрид. наук: 12.00.08. – Луганськ, 2002.
8. *Мамчур В.М.* Кримінальна відповідальність за умисне вбивство особи чи її близького родича у зв'язку з виконанням цією особою службового чи громадського обов'язку: Дис... канд. юрид. наук: 12.00.08. – К., 2002.
9. *Навроцький В.О.* Проблеми кваліфікації злочинів: Конспект лекцій. – Львів: Львівський держ. ун-т., 1993.
10. *Навроцький В.О.* Теоретичні проблеми кримінально-правової кваліфікації. – В.О. Навроцький. – К.: Атіка, 1999.
11. *Никифоров А.С.* Ответственность за убийство в современном уголовном праве: Комментарий. – М.: Учебно-консультационный центр “ЮрИнфоР”, 2000.
12. *Остапенко Л.А.* Кримінально-правова характеристика умисних вбивств при пом'якшуючих обставинах: Дис... канд. юрид. наук: 12.00.08. – Київ, 2003.
13. *Панєвін О.* Усунуті помилки в справах про статеві злочини // Право України. – 1992. – № 10. – С. 28.
14. *Попов А.Н.* Преступления против личности при смягчающих обстоятельствах. – СПб.: Издательство «Юридический центр Пресс», 2001.
15. Постстанови Пленуму Верховного Суду України у кримінальних справах (1973–2004). *Офіційне видання / Упоряд. П.П. Пилипчук та ін.; За заг. ред. Голови Верховного Суду України В.Т. Малярєнка.* – К.: “Видавничий Дім “Ін Юре”, 2004.
16. *Преступная неосторожность* (уголовно-правовое и криминологическое исследование) / Лановенко И.П., Лопушанский Ф.А., Костенко А.Н., Гончаренко С.В., Комаха В.А. – К.: Наукова думка, 1992.
17. *Савченко А.В., Кузнецов В.В., Штанько О.Ф.* *Сучасне кримінальне право України: Курс лекцій.* – К.: Вид. ПАЛИВОДА А.В., 2005.

Контрольні питання:

1. Яким чином здійснюється кваліфікація незаконного позбавлення волі або викрадення людини?
2. Яким чином здійснюється кваліфікація захоплення заручників?
3. Яким чином здійснюється кваліфікація підміни дитини?
4. Яким чином здійснюється кваліфікація торгівлі людьми або іншої незаконної угоди щодо людини?
5. Яким чином здійснюється кваліфікація експлуатації дітей?
6. Яким чином здійснюється кваліфікація використання малолітньої дитини для заняття жебрацтвом?
7. Яким чином здійснюється кваліфікація незаконного поміщення в психіатричний заклад?
8. Яким чином здійснюється кваліфікація злочинів проти волі, честі та гідності особи? Яка специфіка об'єктивних та суб'єктивних ознак цих злочинів?

Тема 8. Кваліфікація діянь, що містять ознаки злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості особи.

1. Загальні питання кваліфікації злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості особи.
2. Кваліфікація злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості особи, пов'язаних із застосуванням насильства (статті 152, 153, 154 КК).
3. Кваліфікації злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості особи, не пов'язаних із застосуванням насильства (статті 155, 156 КК).

Список рекомендованих джерел:

1. Антонюк Н. Проблемні питання кримінально-правової кваліфікації злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості / Н. Антонюк // Науковий вісник Львівського держ. ун-ту внутр. справ. – Серія юрид. – Вип. 46. – Львів, 2008. – С. 159–168.
2. Арешкіна С.Н, Кваліфікація розкрадання наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук (12.00.08) / ДНДІ МВС України. – К., 2010. – 19 с.
3. Бабанін С. В. Кваліфікація злочинних порушень чинних на транспорті правил: Науково-методичні рекомендації / С. В. Бабанін. – Дніпропетровськ: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2007. – 12 с.
4. Бабаніна В. В. Кримінальна відповідальність за залишення в небезпеці: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08 / Бабаніна Вікторія Вікторівна. – К., 2010. – 237 с.
5. Байлов А. В. Кримінальна відповідальність за посягання на життя та здоров'я особи, вчинені в стані сильного душевного хвилювання: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08 / Байлов Антон Володимирович. – Х., 2004. – 200 с.
6. Балабко В. В. Кримінальна відповідальність медичних працівників за злочини проти життя та здоров'я особи: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08 / Балабко Валерія Валентинівна. – К., 2012. – 315 с.
7. Бандурка І. О. Кримінально-правова характеристика злочинів проти моральності у сфері статевих стосунків: дис. ... кандидата юрид. наук: 12.00.08 / Бандурка Ірина Олександрівна. – Харків, 2010. – 206 с.
8. Белова О. І. Кримінально-правова характеристика системи злочинів проти сім'ї та неповнолітніх: дис. ... кандидата юрид. наук: 12.00.08 / Белова Ольга Іванівна. – Х., 2006. – 184 с.
9. Бережний А.В. Відмежування адміністративно-правової відповідальності від кримінальної за незаконне вирощування наркотикомісних рослин // Луганськ. держ. ун-т внутр. справ. Вісник... Спец. випуск № 6/ 2008. У 2-х ч. Ч. 1. – Луганськ, 2008. – С. 17-20.
10. Бережний С. Д. Відповідальність за умисне вбивство з корисливих мотивів за кримінальним законодавством України: монографія / С. Д. Бережний; Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка, Хмельниц. ун-т упр. та права. – Хмельницький: ХУУП, 2011. – 235 с.
11. Борисов В. І. Кримінальна відповідальність за незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання прекурсорів // Проблеми пенітенціарної теорії та практики. – 2005. – № 10. – С. 24-33.
12. Борисов В. Кримінально-правова характеристика конститутивних ознак згвалтування / В. І. Борисов // Підприємництво, господарство і право. – 2009. – № 3. – С. 123–127.
13. Бортник В.А. Честь та гідність як об'єкт злочину: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.08 / В.А. Бортник; Нац. акад. внутр. справ України. – К., 2013. – 18 с.
14. Брич Л. П. Злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості особи за законодавством України / Л. П. Брич; Львівський держ. ун-т внутр. справ. – Львів, 2010. – 83 с.
15. Вартилицька І. А. Протидія незаконному обігу наркотиків: історія, практика, законодавство: [навч. посіб.] / Вартилицька І. А., Никифорчук, Д. Й., Стрільців О. М. та ін. / За ред. Джужі О. М., – К.: КНТ, 2006. – 240 с.
16. Дорош Л. В. статева недоторканість особи та її кримінально-правова охорона / Л. В. Дорош // Питання боротьби зі злочинністю. – Вип. 14. – Х., 2007. – С. 67–75.
17. Дудоров О. О. Кримінально-правова характеристика злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості особи: [наук. -практ. посіб.] / О. О. Дудоров; МВС України, ЛДУВС. – Луганськ: РВВ ЛДУВС, 2011. – 351 с.

18. Холод О. П. Поняття, спільні ознаки та класифікація злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості особи / О. П. Холод // Науковий вісник Львівського держ. ун-ту внутр. справ. – Серія юрид. – № 3. – Львів, 2009. – С. 269–277.
19. Кримінальна відповідальність за зґвалтування танасильницьке задоволення статевої пристрасті неприродним способом: Монографія / А.В. Савченко, В.В. Кузнецов, Д.П. Москаль, М.В. Сийплові; заг.ред. О.М. Джужі. Ужгород, 2012. –270 С.

Контрольні питання:

1. Яким чином здійснюється кваліфікація злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості особи?
2. Яким чином здійснюється кваліфікація злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості особи, пов'язаних із застосуванням насильства?
3. Яким чином здійснюється кваліфікація злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості особи, не пов'язаних із застосуванням насильства?

Тема 9. Кваліфікація діянь, що містять ознаки злочинів проти власності.

1. Загальні правила кваліфікації злочинів проти власності.
2. Кваліфікація крадіжки.
3. Кваліфікація грабежу.
4. Кваліфікація розбою.
5. Кваліфікація вимагання.
6. Кваліфікація шахрайства.
7. Кваліфікація привласнення, розтрати майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем.

Практичне завдання:

1. Н. здійснив напад на В. з метою заволодіти його грошима. В. учинив опір. Тоді Н. наніс йому декілька ударів складаним ножом у груди, а потім обшукав В. Нічого не знайшовши, Н. зник з місця події. Від отриманих поранень В. одразу помер.

Кваліфікуйте дії Н. Відповідь поясніть.

2. З. прийшов у гості до свого приятеля О., та останнього вдома не було. Знаючи про те, в якому місці О. ховає ключ від квартири, З. вирішив зайти та зачекати на нього. Перебуваючи у квартирі, З. побачив шкіряне пальто, яке О. придбав днями за 1 500 гривень і вирішив украсти його. З. одягнув пальто та вийшов з квартири на вулицю, де одразу був затриманий дільничним інспектором міліції.

Кваліфікуйте дії З. Відповідь поясніть.

3. Водій Л. на підставі товарно-транспортної накладної перевозив сільськогосподарську продукцію з поля у сховище. Під час виконання останньої ходки він викрав сільськогосподарської продукції на суму 600 гривень.

Кваліфікуйте дії Л. Відповідь поясніть.

Список рекомендованих джерел

1. *Владимиров В.А.* Квалификация хищений личного имущества. – М.: Юрид. лит., 1974.
2. *Волженкин Б.В.* Вопросы квалификации краж, грабежей и разбоев. – Л., 1981.
3. *Диденко В.П.* Квалификация хищений государственного или общественного имущества путем присвоения, растраты или злоупотребления служебным положением. – К., 1992.
4. *Дудоров О.О.* Відповідальність за злочини проти власності: Навч. посібник. – Бердянськ: АРІУ при ЗДУ, 2000.
5. *Емельянов В.П.* Защита права собственности уголовным законодательством. – Х.: ВМП “Рубикон”, 1996.

6. *Клименко В.А. Мельник Н.И.* Уголовно-правовая борьба с вымогательством индивидуального имущества граждан: Учебн. пособие. – К.: Украинская академия внутренних дел, 1993.
7. *Козіходжаєв Ж.* Способи вчинення розкрадань // *Право України.* – 1992. – № 7.
8. *Коржанський М.Й.* Кваліфікація злочинів проти особи і власності. – К., Юрінком, 1996.
9. *Кригер Г.А.* Борьба с хищениями социалистического имущества. – М.: Юрид. лит., 1965.
10. *Кузнецов В.В.* Поняття і сутність інституту крадіжки в кримінальному праві України // *Вісник Запорізького юридичного інституту МВС України.* – 1999. – Вип. 1.
11. *Кузнецов В.В.* Кримінальна відповідальність за крадіжки: Монографія. – К.: Вид. ПАЛИВОДА А.В., 2005.
12. *Кундеус В.* Поняття викрадення у кримінальному праві // *Право України.* – 2002. – № 8.
13. *Матышевский П.С.* Преступления против собственности и смежные с ним преступления. – К.: Юрінком, 1996.
14. *Мельник М.І.* Корисливі посягання на власність // *Правова система України: теорія та практика.* Науково-практична конференція. – К., 1993.
15. *Михайленко П., Тевлин Р.* Преступления против собственности граждан: Учебное пособие. – К.: КВШ МВД УССР, 1962.
16. *Навроцький В.О.* Злочини проти власності. Лекції для аспірантів юрид. фак. – Львів, 1997.
17. *Панов Н.И.* Уголовная ответственность за причинение имущественного ущерба путем обмана или злоупотребления доверием. – Харьков, 1977.
18. *Панов Н.И.* Квалификация преступлений, совершаемых путем обмана. – Харьков, 1980.
19. *Пинаев А.А.* Уголовно-правовая борьба с хищениями. – Х.: Изд-во при ХГУ “Вища школа”, 1975.
20. *Постанови Пленуму Верховного Суду України у кримінальних справах (1973–2004).* *Офіційне видання / Упоряд. П.П. Пилипчук та ін.; За заг. ред. Голови Верховного Суду України В.Т. Малярєнка.* – К.: “Видавничий Дім “Ін Юре”, 2004.
21. *Репешко П.* Кримінально-правовий захист права власності в Україні // *Право України.* – 1997. – № 6.
22. *Савченко А.В., Кузнецов В.В., Штанько О.Ф.* *Сучасне кримінальне право України: Курс лекцій.* – К.: Вид. ПАЛИВОДА А.В., 2005.
23. *Смаглюк О.В.* Шахрайство за Кримінальним кодексом України 2001 року: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.08 / Націон. акад. внутр. справ. – К., 2003.
24. *Сучасне кримінальне право України: нормативно-правові документи та судово-слідча практика: Хрестоматія / Упоряд. А.В. Савченко та ін.; За заг. ред. В.В. Кузнецова.* – К.: Вид. ПАЛИВОДА А.В., 2005.
25. *Тарарухин С.А.* Квалификация преступлений в судебной и следственной и судебной практике. – К.: “Юрінком”, 1995.

Контрольні питання:

1. Які є види злочинів проти власності? У чому полягають загальні правила кваліфікації злочинів проти особи? Який вплив предмета злочину на кваліфікацію злочинів проти власності? Які об’єктивні та суб’єктивні ознаки злочинів проти власності?
2. Що належить до кваліфікуючих та особливо кваліфікуючих ознак злочинів проти власності? У чому полягає завдання значної шкоди потерпілому при скоєнні злочинів проти власності? Що означає вчинення злочинів проти власності у великих та особливо великих розмірах?

3. Як кваліфікують крадіжку? Як враховують предмет злочину при кваліфікації крадіжки? Що є способом та моментом закінчення крадіжки? Чим відмежовується крадіжка від грабежу та від дрібного розкрадання державного або колективного майна (ст. 51 КпАП України)?
4. Як кваліфікують грабіж? Що є способом та моментом закінчення грабежу? Яка специфіка ненасильницького та насильницького грабежу? Чим відмежовується грабіж від розбою?
5. Як кваліфікують розбій? Що є способом та моментом закінчення розбою? Чим відмежовується розбій від грабежу, вимагання та бандитизму?
6. Як кваліфікують вимагання? Що є предметом вимагання? Що є способом та моментом закінчення вимагання? Чим відмежовується вимагання від розбою, протидії законній господарській діяльності та примушування до виконання чи невиконання цивільно-правових зобов'язань?
7. Як кваліфікують шахрайство? Що є предметом цього злочину? Що є способами та моментом закінчення шахрайства? Чим відмежовується шахрайство від шахрайства з фінансовими ресурсами?
8. Як кваліфікують привласнення, розтрати майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем? Що є способами та моментом закінчення цього злочину?
9. Чим відмежовується цей злочин від крадіжки та від злочинів у сфері службової діяльності?

Тема 10. Кваліфікація діянь, що містять ознаки злочинів у сфері господарської діяльності.

1. Загальна характеристика злочинів в сфері господарської діяльності.
2. Кваліфікація виготовлення, зберігання, придбання, перевезення, пересилання, ввезення в Україну з метою використання при продажу товарів, збуту або збут піддроблених грошей, державних цінних паперів, білетів державної лотереї, марок акцизного податку чи голографічних захисних елементів (ст. 199 КК).
3. Кваліфікація контрабанди (ст. 201 КК).
4. Кваліфікація фіктивного підприємництва (ст. 205 КК).
5. Кваліфікація протидії законній господарській діяльності (ст. 206 КК).
6. Кваліфікація випуску або реалізації недоброякісної продукції (ст. 227 КК).

Список рекомендованих джерел

1. Дудоров О.О. Злочини у сфері господарської діяльності: кримінально-правова характеристика [Текст]: Монографія/ О.О. Дудоров. – К.: Юридична практика, 2003. – 924 с.
2. Дудоров О.О. Злочини у сфері господарської діяльності: особливості кримінальної відповідальності / О.О. Дудоров // Вісник Асоціації кримінального права України. – 2014. – № 1(2) – С. 169-175.
3. Кашкаров О. О. Проблеми кваліфікації злочинів у сфері випуску та обігу цінних паперів: монографія. – Х.: Формат Плюс, 2008. – 186 с.
4. Кримінальне право (Особлива частина) [Текст]: підручник / За ред. О.О. Дудоров, Є.О.Письменського. Т.1 – Луганськ: Видавництво «Елтон -2», 2012. – 780 с.
5. Михайлов І. М. Кримінальна відповідальність за виготовлення, збут та інші незаконні дії, пов'язані зі збутом піддроблених грошей, державних цінних паперів, білетів державної лотереї, марок акцизного податку та голографічних захисних елементів: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08 / Михайло Іван Михайлович. – К., 2015.

6. Мудряк Т.О. Кримінально-правова охорона банківських інтересів від злочинних посягань // Збірник тез доповідей Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Фіскальна політика в Україні в кримінально-правовому вимірі», 26 квітня 2016 р. / Університет ДФС України, ННІ права, кафедра кримінального права та кримінології – Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2016. – С.199-202.
7. Мудряк Т.О., Омельчук А.А. Запобігання відмиванню коштів, здобутих злочинним шляхом в Україні / Т.О. Мудряк, А.А. Омельчук // Порівняльно-аналітичне право – електронне наукове фахове видання юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет». – 2016. – № 6. – С. 237-239.
8. Мудряк Т.О., Шильнікова А.О. Ухилення від оподаткування шляхом використання офшорних зон // Збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми боротьби зі злочинністю в умовах трансформації сучасного суспільства», 4 листопада 2016 р. / Університет ДФС України, ННІ права, кафедра кримінального права та кримінології – Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2016. – С.99-104.
9. Мудряк Т.О., Шильнікова А.О. Використання легальних механізмів офшорних зон з метою ухилення від оподаткування / Т.О. Мудряк, А.О. Шильнікова // Науковий вісник публічного та приватного права – 2016. – №5. – С.263-267.
10. Мудряк Т.О., Долгий О.А., Долгий О.О. Кримінально-правове забезпечення протидії шахрайству з фінансовими ресурсами / Т.О. Мудряк // Економіко-правовий науково-практичний журнал " Малий і середній бізнес (право, держава економіка)» – 2016. – №1-2 (64-65). – С.23-27 15.
11. Панов М. Відмежування незаконних дій з платіжними засобами (ст. 200 КК України) від суміжних суспільно небезпечних діянь та встановлення сукупності з іншими злочинами/ М. Панов // Право України. –2010. – №1. – С.82-89.
12. Панов М.М. Кримінальна відповідальність за незаконні дії з документами на переказ, платіжними картками та іншими засобами доступу до банківських рахунків, обладнанням для їх виготовлення: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08 / Панов Микола Миколайович. – Х., 2006. – 194 с.
13. Сингаївська І.В. Фальшивомонетництво в Україні: кримінально-правовий та кримінологічний аспекти [Текст]: Монографія/ І.В. Сингаївська. – Луганськ: Віртуальна реальність, 2010. – 358 с.
14. Топчій В.В. Проблеми протидії злочинам у сфері банківської діяльності в умовах глобалізації / В.В. Топчій // Теоретична та практична концептуалізація розвитку фінансово-кредитних механізмів в умовах нової соціально-економічної реальності: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції, 25 березня 2016 р. / Національний університет ДПС України, Навчально-науковий інститут фінансів, банківської справи. – Ірпінь: Видавництво Національного університету ДПС України, 2016. – С.454-458.
15. Топчій В.В. Кримінально-правова заборона незаконних дій з відомостями, що становлять банківську таємницю / В.В. Топчій // Юридичний науковий електронний журнал № 1(2016). – С. 93-96.
16. Шкелебей В.А. Кримінальна відповідальність юридичних осіб: вітчизняний та зарубіжний досвід / В.А. Шкелебей / Науковий вісник Національного університету ДПС України (економіка, право), 1 (68) 2015. - С. 175-179.

Контрольні питання:

1. Дайте загальну характеристику злочинів в сфері господарської діяльності.
2. Яким чином здійснюється кваліфікація злочинів проти виготовлення, зберігання, придбання, перевезення, пересилання, ввезення в Україну з метою використання при продажу товарів, збуту або збут підроблених грошей, державних цінних паперів, білетів державної лотереї, марок акцизного податку чи голографічних захисних елементів?

3. Яким чином здійснюється кваліфікація контрабанди?
4. Яким чином здійснюється кваліфікація фіктивного підприємництва?
5. Яким чином здійснюється кваліфікація протидії законній господарській діяльності?
6. Яким чином здійснюється кваліфікація випуску або реалізації недоброякісної продукції?

МОДУЛЬ III

Тема 11. Кваліфікація діянь, що містять ознаки злочинів проти громадської безпеки.

1. Загальні питання кваліфікації злочинів проти громадської безпеки
2. Кваліфікація злочинів, пов'язаних з діяльністю злочинних організацій (ст.ст. 255–257, 260 КК).
3. Кваліфікація злочинів, пов'язаних з тероризмом (ст.ст. 259 і 266 КК).
4. Кваліфікація злочинів, що порушують правила поведінки з предметами, які становлять підвищену суспільну небезпеку (ст.ст. 262–265, 267–269 КК).
5. Кваліфікація злочинів, пов'язаних з порушенням спеціальних правил (ст.ст. 261 та 270 КК).

Список рекомендованих джерел

1. Про судову практику в справах про знищення та пошкодження державного чи колективного майна шляхом підпалу або внаслідок порушення встановлених законодавством вимог пожежної безпеки (редакція від 03.03.2000), постанова ПВС України від 02.07.1976 №4. 2. Про судову практику в справах про викрадення та інше незаконне поведіння зі зброєю, бойовими припасами, вибуховими речовинами, вибуховими пристроями чи радіоактивними матеріалами, постанова ПВС України від 26.04.2002 № 3.
2. Про практику розгляду судами кримінальних справ про злочини, вчинені стійкими злочинними об'єднаннями, Постанова ПВС України від 23.12.2005 №13
3. Антипов В.І. Кваліфікація злочинів проти громадської безпеки, що здійснюються службовими особами / В.І. Антипов // Проблеми відповідальності за злочини проти громадської безпеки за новим Кримінальним кодексом України: Матер. між-нар. наук.-практ. семінару [Харків] 1-2 жовтня 2002 р. / Редкол. Сташис В.В. (голов. ред.) та ін. – Х. : Східно-регіонал. центр гуманітарно-освітніх ініціатив / НЮАУ ім. Я. Мудрого, Харків. Центр по вивченню організов. злочинності спільно з Америк. Ун-том у Вашингтоні, Ін-т. вивчення проблем злочинності, 2003. – С. 72-75.
4. Антипов В. В. Умисне знищення або пошкодження об'єктів житлово-комунального господарства / В.В. Антипов // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : зб. наук. пр. / Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. - Д. : ДДУВС, 2012. - 2012. № 1 (58). - С. 407-416.
5. Водько М.П. Кримінально-правова регламентація протидії організованій злочинності: монографія / МВС України / М.П. Водько, О.О. Подобний. - Одеса, 2010. - 191 с.
6. Голіна В. В. Кримінологічні та кримінально-правові проблеми боротьби з бандитизмом: соціально- правове і кримінологічне дослідження : монографія / В. В. Голіна. - Х.: Регіон-інформ, 2004. 210 с.
7. Драний В. В. Кримінально-правова характеристика фінансування тероризму : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / В. В. Драний. - К, 2013. - 183 с.
8. Зеленецький В. С. Концептуальні основи визначення категоріально-понятійного апарату у сфері боротьби з тероризмом : наук.-практ. посіб. / В. С. Зеленецький. - Х. : Кроссрод, 2006.
9. Карабут Л. В. Правові засоби здійснення дозвільної системи органами внутрішніх справ України : практич. посіб. : у 2 ч. / Л. В. Карабут. - Луганськ : РВВ ЛДУВС, 2007. - Ч. 1. – 384 с.

10. Кириченко О. В. Суб'єкт завідомо неправдивого повідомлення про загрозу безпеці громадян, знищення чи пошкодження об'єктів власності / О. В. Кириченко // Вісник Запорізького юрид. ін-ту. - 2004. - Вип. 2 (27). - С. 178-186.
11. Кубальський В. Н. Кримінально-правові проблеми протидії тероризму в Україні : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / В. Н. Кубальський. - К., 2007. - 199 с.
12. Липкан В. А. Боротьба з тероризмом: [монографія] / В. А. Липкан, Д. Й. Никифорчук, М. М. Руденко. — К. : Знання, 2002. — 254 с.
13. Тихий В.П. Злочини проти громадської безпеки: Науковопрактичний коментар / АПН України. Ун-т вивчення проблем злочинності / В.П. Тихий. - К., 2010. - 71 с.
14. Топчій В.В. Кваліфікація злочинів, вчинених групами осіб в місцях масового скупчення людей / В.В. Топчій // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право». № 36, Том 2, 2016 р. – С. 100-103.
15. Транснаціональна злочинність [Текст] : монографія / М.Г. Сердюк; Дніпропетровський держ. ун-т внутр. справ. - Дніпропетровськ : Ліра ЛТД, 2009.- 356 с.

Контрольні питання:

1. Дайте загальну характеристику злочинів проти громадської безпеки.
2. Яким чином здійснюється кваліфікація злочинів, пов'язаних з діяльністю злочинних організацій?
3. Яким чином здійснюється кваліфікація злочинів, пов'язаних з тероризмом?
4. Яким чином здійснюється кваліфікація злочинів, що порушують правила поведінки з предметами, які становлять підвищену суспільну небезпеку?
5. Яким чином здійснюється кваліфікація злочинів, пов'язаних з порушенням спеціальних правил?

Тема 12. Кваліфікація діянь, що містять ознаки некорупційних злочинів у сфері службової діяльності.

1. Загальна характеристика злочинів у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг.
2. Окремі злочини у сфері службової діяльності, які не є корупційними, і такі, що можуть бути або корупційними, або не корупційними.

Список рекомендованих джерел

1. І через рік після Майдану Україна лишається найкорумпованішою країною Європи (Transparency International Україна) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ti-ukraine.org/corruption-perceptions-index-2014>.
2. Мін'юст оприлюднив звіт по боротьбі з корупцією [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.vsk.kiev.ua/index.php?option=com_k2&view=item&id=464:min-yust-oprylyudnyv-zvit-po-borotbi-izkoruptsiyeyu&Itemid=192&lang=ua.
3. Наумов А. В. Ответственность за коррупционные преступления по законодательству России, европейских стран и США (сравнительно-правовой анализ) / А. В. Наумов // Организованная преступность и коррупция Исследования, обзоры, информация. – 2000. – № 1. – С. 76–95.
4. Мельник М. І. Корупційні злочини: сутність і поняття / М. І. Мельник // Право України. – 2000. – № 11. – С. 126–130.
5. Курс кримінології: Особлива частина: [підруч.] : у 2 кн. / [Корнієнко М. В., Романюк Б. В., Мельник І. М. та ін.] ; за заг. ред. О. М. Джужи. – К.: Юрінком Інтер, 2001. – 480 с.

5. Куц В. Поняття корупційних злочинів та їх види / В. Куц, Я. Триньова // Вісник Національної академії прокуратури України. – 2012. – № 4. – С. 32–36. НАУКОВИЙ ВІСНИК НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ВНУТРІШНІХ СПРАВ, № 3, 2015.
6. Марін О. Антикорупційні новели кримінального законодавства / О. Марін // Громадський портал Львова [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.gromada.lviv.ua/analytic/936>. Кримінальний кодекс України: Закон України від 5 квіт. 2001 р. № 2341-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.
7. Про Національне антикорупційне бюро України: Закон України від 14 жовт. 2014 р. № 1698-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1698-18/page>.
8. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення діяльності Національного антикорупційного бюро України та Національного агентства з питань запобігання корупції: Закон України від 12 лют. 2015 р. № 198-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/198-19/paran27#n27>.
9. Кримінальне право України. Загальна частина: підруч. / [Александров Ю. В., Антипов В. І., Володько М. В. та ін.] ; за ред. М. І. Мельника, В. А. Клименка. – [5-те вид. переробл. та допов.]. – К.: Атіка, 2009. – 744 с.
10. Бусол О. Ю. Протидія корупційній злочинності в Україні в контексті сучасної антикорупційної стратегії: дис. ... доктора юрид. наук: 12.00.08 / Бусол Олена Юріївна. – К., 2015. – 479 с.
11. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за ред. М. І. Мельника, М. І. Хавронюка. – [9-те вид. переробл. та допов.]. – К.: Юридична думка, 2012. – 1316 с.
12. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реалізації положень Кримінального процесуального кодексу України: проект Закону України від 16 квіт. 2014 р. № 4712 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=50664.

Контрольні питання:

1. Дайте загальну характеристику злочинів у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг.
2. Дайте кримінально-правову характеристику злочинам у сфері службової діяльності, які не є корупційними, і такі, що можуть бути або корупційними, або не корупційними.

Тема 13. Кваліфікація діянь, що містять ознаки корупційних злочинів.

1. Поняття «корупція» та «корупційні злочини».
2. Суб'єкти корупційних злочинів.
3. Корупційні службові злочини у сфері публічного права.
4. Корупційні службові злочини у сфері приватного права.
5. Корупційні злочини у сфері професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг.
6. Корупційні злочини у сфері професійної діяльності, не пов'язаної з наданням публічних послуг.
7. Корупційні злочини у сфері офіційних спортивних змагань.

Список рекомендованих джерел

1. Бабіков О. П. Підходи до визначення змісту комерційного підкупу (підкупу у приватному секторі) за законодавством країн-членів Європейського Союзу / О. П. Бабіков // Вісник Асоціації кримінального права України. – 2015. – № 2(5). – С. 290-299.

2. Бусол О. Ю. Протидія корупційній злочинності в Україні в контексті сучасної антикорупційної стратегії: дис. ... доктора юрид. наук: 12.00.08 / Бусол Олена Юрїївна. – К., 2015. – 479 с.
3. Дудоров О. Істотна шкода і тяжкі наслідки як ознаки складів злочинів у сфері службової діяльності: проблеми тлумачення кримінального закону / О. Дудоров, Г. Зеленов // Право України. – 2015. – № 12. – С. 69-81.
4. Єднак В. М. Корисливий мотив як ознака постановлення суддею (судьями) завідомо неправосудного вироку, рішення, ухвали або постанови / В. М. Єднак // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. – 2014. – Випуск 27. Том 3. – С. 29–32.
5. Киричко В. М. Кримінальна відповідальність за корупцію / В. М. Киричко. – Х.: Право, 2013. – 424 с.
6. Куц В. Поняття корупційних злочинів та їх види / В. Куц, Я. Триньова // Вісник Національної академії прокуратури України. – 2012. – № 4. – С. 32–36. 156
7. Савченко А.В. Марін О. Антикорупційні новели кримінального законодавства / О. Марін // Громадський портал Львова [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.gromada.lviv.ua/analytic/936>.
8. Мезенцева І. Визначення предмета корупційних злочинів / І. Мезенцева // Вісник Національної академії прокуратури України. – 2014. – № 5(38). – С. 76–81.
9. Мельник М. І. Корупційні злочини: сутність і поняття / М. І. Мельник // Право України. – 2000. – № 11. – С. 126-130. Мельник М. І. Корупційні злочини / М. І. Мельник // Вісник Асоціації кримінального права України. – 2015. – № 2(5). – С. 355-357.
10. Навроцький В. О. Кримінально-правове значення зміни законодавчої характеристики наслідків у сфері службової діяльності / В. О. Навроцький // Кримінальне право: традиції та новації: матеріали між нар. круглого столу, присвяч. 90-літтю з дня народж. видатного вчен. героя України, акад. В. В. Сташиса (9 – 10 лип. 2015 р.). – Полтава; Х., 2015. – С. 34–37.

Контрольні питання:

1. Дайте визначення «корупція» та «корупційні злочини».
2. Назвіть суб'єкти корупційних злочинів.
3. Яким чином здійснюється кваліфікація корупційних службових злочинів у сфері публічного права?
4. Яким чином здійснюється кваліфікація корупційних службових злочинів у сфері приватного права?
5. Яким чином здійснюється кваліфікація корупційних злочинів у сфері професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг?
6. Яким чином здійснюється кваліфікація корупційних злочинів у сфері професійної діяльності, не пов'язаної з наданням публічних послуг?
7. Яким чином здійснюється кваліфікація корупційних злочинів у сфері офіційних спортивних змагань?

Тема 14. Кваліфікація діянь, що містять ознаки злочинів проти правосуддя.

1. Загальна характеристика злочинів проти правосуддя.
2. Завідомо незаконні затримання, привід, домашній арешт або тримання під вартою.
3. Притягнення завідомо невинного до кримінальної відповідальності.
4. Примушування давати показання.
5. Порушення права на захист.
6. Завідомо неправдиве повідомлення про вчинення злочину.

7. Завідомо неправдиве показання.
8. Приховування злочину.

Список рекомендованих джерел

1. Кривоченко Л. М. Класифікація злочинів за ступенем тяжкості у Кримінальному кодексі України: монографія / Л. М. Кривоченко. – К.: Юрінком Інтер, 2010. – 120 с.
2. Жеребкін В. Є. Логіка: підручник / В. Є. Жеребкін. – 10-те вид. стер. – К.: Т-во «Знання», КОО, 2008. – 255 с.
3. Смирнов Е. А. Преступления против социалистического правосудия / Е. А. Смирнов. – М.: РИО, 1959. – 70 с. 4. Уголовное законодательство Украинской ССР / под ред. В. В. Сташиса, С. И. Тихенко. – М.: Юрид. лит. 1971. – 543 с.
4. Кульберг Я. М. Преступления против правосудия / Я. М. Кульберг. – М.: Государственное издательство юридической литературы, 1962. – 62 с.
5. Рашковская Ш. С. Преступления против социалистического правосудия: лекции для студентов ВЮЗИ / Ш. С. Рашковская. – М., 1957. – 55 с.
6. Кримінальне право України. Особлива частина: підручник / [Ю. В. Александров, О. О. Дудоров, В. А. Клименко та ін.]; за ред. М. І. Мельника, В. А. Клименка. – 2-ге вид. переробл. та допов. – К.: Атіка, 2008. – 712 с.
7. Дудоров О. О. Кримінальне право: навчальний посібник / О. О. Дудоров, М. І. Хавронюк; за заг. ред. М. І. Харонюка. – К.: Ваіте, 2014. – 944 с.
8. Шепітько М. В. Спосіб вчинення злочину як ознака складу злочинів проти правосуддя [Електронний ресурс] / М.В. Шепітько // Форум права. – 2015. – № 4. – С. 330–335. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index.
9. Сміх В. В. Кримінальна відповідальність за порушення права особи на правову допомогу: монографія / за заг. ред. проф. М. І. Мельника. – К.: Атіка-Н, 2012. – 200 с.
10. Опанасенко В. І. Злочини проти встановленого порядку збирання та фіксування доказів у системі злочинів проти правосуддя / В. І. Опанасенко // Право і громадянське суспільство. – 2016. – № 1. – С. 73–96.
11. Кримінальне право України: Особлива частина: підручник / [Ю. В. Баулін, В. І. Борисов, В. І. Тютюгін та ін.]; за ред. проф. В. Я. Тація, В. І. Борисова, В. І. Тютюгіна. – 5-те вид. переробл. і допов. – Х.: Право, 2015. – 680 с.
12. Мірошніченко С. С. Злочини проти правосуддя: теорія та практика протидії: монографія / С. С. Мірошніченко. – К.: ПАТ «ПВК «Десна», 2012. – 432 с.
13. Мульченко В. В. Система преступлений проти правосудия в новом Уголовном кодексе Украины / В. Мульченко // Новый Кримінальний кодекс України: Питання застосування і вивчення: матер. міжн. наук. -практ. конф. (Харків, 25-26 жовтня 2011 року) / редкол. Сташис В.В. (голов. ред.) та ін. – Х.: Юрінком Інтер, 2002. – С. 207-209.
14. Кузнецов В. В. Кримінальна відповідальність за притягнення завідомо невинуватої особи: монографія / В. В. Кузнецов, М. В. Сийплові / за заг. ред. д. ю. н., проф. В. І. Шакуна; передмова Г. О. Усатого. – Ужгород: ЗакДУ, 2011. – 284 с.
15. Таций В. Я. Объект и предмет преступления в советском уголовном праве / В. Я. Таций. – Х.: «Вища школа», 1988. – 198 с.
16. Навроцький В. О. Злочини проти правосуддя. Лекції для аспірантів юридичного факультету / В. О. Навроцький. – Львів: Юридичний факультет Львівського державного університету ім. Івана Франка, 1997. – 48 с

Контрольні питання:

1. Дайте загальну характеристику злочинів проти правосуддя.
2. Яким чином здійснюється кваліфікація завідомо незаконні затримання, привід, домашній арешт або тримання під вартою?
3. Яким чином здійснюється кваліфікація притягнення завідомо невинного до кримінальної відповідальності?
4. Яким чином здійснюється кваліфікація примушування давати показання?
5. Яким чином здійснюється кваліфікація порушення права на захис?
6. Яким чином здійснюється кваліфікація завідомо неправдивого повідомлення про вчинення злочину?
7. Яким чином здійснюється кваліфікація завідомо неправдивого показання?
8. Яким чином здійснюється кваліфікація приховування злочину?

Тема 15. Кваліфікація діянь, що містять ознаки злочинів проти встановленого порядку насення війської сліжби (військові злочини).

1. Поняття та загальна характеристика військових злочинів.
2. Система і види військових злочинів
3. Загальна характеристика злочинів проти порядку підлеглості та військової гідності.
4. Непокора.
5. Невиконання наказу.
6. Опір начальникові або примушування його до порушення службових обов'язків.
7. Погроза або насильство щодо начальника.

Список рекомендованих джерел

1. Афанасьев В. Г. Системность и общество. М.: Политиздат, 1980. С. 26.
2. Прангишвили И. В. Системный подход и общесистемные закономерности. М.: СИНТЕГ, 2000. С. 33.
3. Мальков С. М. Преступления против военной службы: моногр. М.: Юрлитформ, 2015. 176 с.
4. Кругликов Л. Л., Смирнова Л. Е. Унификация в уголовном праве: моногр. СПб. : Юрид. центр Пресс, 2008. С. 51.
5. Тенчов Э. С. О принципах и основаниях закрепления в законе системы уголовно-правовых институтов // Направления уголовной политики в борьбе с преступностью: межвуз. сб. науч. тр. Свердловск, 1986. С. 23–24.
6. Сорока К. О. Основы теории систем та системного аналізу: навч. посіб. Харків: ХНАМГ, 2004. С. 17–20.
7. Панов Н. И., Тихий В. П. Категория «безопасность» в методологии правоведения // Модель общества и национальная безопасность: материалы междунар. науч.-практ. конф. (Калининград, 5 февр. 2010 г.). Калининград, 2010. С. 61–66.
8. Військові злочини: характеристика, методика розслідування та запобігання: посібник / за заг. ред. В. К. Матвійчука. Київ: Дакор, 2013. С. 24.
9. Винокуров В. Н. Объект преступления: систематизация и квалификация: моногр. Красноярск: СибЮИ МВД России, 2011. С. 25–26.
10. Энциклопедия уголовного права: в 35 т. Т. 4: Состав преступления / отв. ред. В. Б. Малинин. СПб. Изд. проф. Малинина, 2005. С. 147.
11. Иногамова-Хегай Л. В. Концептуальные основы конкуренции уголовно-правовых норм: моногр. М.: Норма, 2015. С. 94.
12. Сарнавський О.М. Норми про кримінальну відповідальність військово-службовців у системі кримінального права України // Часопис Київського університету права. – 2013. – № 2. – С. 308–311.

13. Кримінальний кодекс України. науково- практичний коментар: у 2 т. – Т. 2: Особлива частина / [Ю.В. Баулін, В.І. Борисов, В.І. Тютюгін та ін.]. – [5-те вид. допов.]. – Х.: Право, 2013. – 1040 с.
14. Злочини проти встановленого порядку несення військової служби (військові злочини): навч. посіб. / [Г.М. Анісімов, Ю.П. Дзюба, В.І. Касинюк та ін.]; за ред. М.І. Панова. – Х.: Право, 2011. – 184 с.
15. Черниш О.В. Питання кримінально-правової кваліфікації у військовій сфері: матеріали конференцій. – (Репозитарій Національного Авіаційного Університету). – Режим доступу: <http://www.eg.nau.edu.ua/handle/NAU/27643> 5. Панов М.І., Гуророва Н.О. Методологічні засади дослідження проблем Особливої частини кримінального права // Вісник Академії правових наук України. – 2009. – № 100. – С. 291-304.
16. Колодяжний М. Г. Кримінологічна характеристика військових злочинів в Україні // Питання боротьби зі злочинністю: зб. наук. пр. – Харків. : Право, 2013. – Вип. 26. – С. 109- 117.

Контрольні питання:

1. Поняття військового злочину (загальна характеристика).
2. Родовий та безпосередні об'єкти військових злочинів.
3. Об'єктивна сторона військових злочинів.
4. Суб'єктивна сторона військових злочинів.
5. Суб'єкт військових злочинів.
6. Проблеми кваліфікації військових злочинів, учинених у співучасті.
7. Система військових злочинів.
8. Поняття та загальна характеристика злочинів проти порядку підлеглості та військової гідності.
9. Кваліфікуючі ознаки злочинів проти порядку підлеглості та військової гідності.
10. Відмежування непокори (ст. 402 КК) від невиконання наказу (ст. 403 КК).
11. Відмежування опору начальникові або примушування його до порушення службових обов'язків (ст. 404 КК) від погрози або насильства щодо начальника (ст. 405 КК).
12. Відмежування непокори (ст. 402) від погрози або насильства щодо начальника (ст. 405 КК).

5.ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА РЕФЕРАТІВ

Реферат (есе) є самостійною письмовою роботою аспірантів. Робота над рефератом передбачає: опрацювання нормативно-правової бази та наукової літератури й поглиблене вивчення обраної теми, оволодіння навичками логічного узагальнення матеріалу.

Реферат є самостійною роботою, яка має виявити здатність аспірантів орієнтуватися у правових питаннях, систематизувати теоретичний матеріал з обраної тематики, творчо використовувати наукові ідеї для методологічного аналізу обраної проблематики.

Думки інших авторів та цитати повинні мати посилання на джерела у встановленому порядку.

Тема реферату обирається студентом самостійно, вона має висвітлювати найважливіші правові проблеми і вибір її погоджують з викладачем.

Реферат повинен складатися з таких розділів: план (зміст), вступ, виклад змісту теми, висновки, список використаних джерел.

План (зміст) включає всі структурні елементи реферату, із зазначенням сторінок, на яких вони розміщені. Основний зміст реферату поділяється на параграфи чи розділи.

Вступ – один із найважливіших змістових елементів реферату. Форма його довільна, але в ньому обов'язково мають знайти відображення такі питання: стисле обґрунтування вибору теми, оцінка її з точки зору актуальності та важливості для теорії та практики, визначення її

місця в сучасній проблематиці міжнародного кримінального права, оцінка ступеня і характеру розроблення теми.

Виклад основного змісту теми передбачає самостійно виконане дослідження обраної проблематики, узагальнення існуючої наукової літератури.

Висновки містять короткий підсумок того, що викладено в основній частині реферату. Студент повинен також зазначити ту частину змісту реферату, яка вказує на особисто виконану ним роботу.

У списку літератури вказуються наукові праці, які використовувались під час написання реферату.

Обсяг реферату має становити 12-15 сторінок.

На титульній сторінці необхідно вказати назву навчального закладу, кафедри, навчальної дисципліни, з якої виконується робота, тему реферату, прізвище, ім'я, по батькові, курс та групу студента, а також місце та рік написання роботи.

1. Поняття кримінально-правової кваліфікації.
2. Юридичне закріплення кримінально-правової кваліфікації.
3. Види кримінально-правової кваліфікації.
4. Значення правильної кримінально-правової кваліфікації.
5. Поняття підстав кримінально-правової кваліфікації.
6. Фактична підстава кримінально-правової кваліфікації.
7. Нормативна підстава кримінально-правової кваліфікації.
8. Склад злочину і його значення для кримінально-правової кваліфікації.
9. Поняття та види принципів кримінально-правової кваліфікації.
10. Принцип законності кримінально-правової кваліфікації.
11. Принцип офіційності кримінально-правової кваліфікації.
12. Принцип об'єктивності кримінально-правової кваліфікації.
13. Принцип точності кримінально-правової кваліфікації.
14. Принцип індивідуальності кримінально-правової кваліфікації.
15. Принцип повноти кримінально-правової кваліфікації.
16. Принцип вирішення спірних питань, які виникають при кримінальноправовій кваліфікації, на користь особи, діяння якої оцінюється.
17. Принцип недопустимості подвійного інкримінування при кримінальноправової кваліфікації.
18. Принцип стабільності кримінально-правової кваліфікації.
19. Кваліфікація закінченого злочину.
20. Кваліфікація готування до злочину.
21. Кваліфікація невдалої співучасті у вчиненні злочину.
22. Кваліфікація замаху на злочин.
23. Кваліфікація у зв'язку з добровільною відмовою від вчинення злочину.
24. Загальні положення кваліфікації злочинів, вчинених у співучасті.
25. Кваліфікація співучасті у злочинах зі спеціальним суб'єктом.
26. Кваліфікація злочинів, вчинених в складі групи осіб.
27. Кваліфікація злочинів, вчинених в складу групи осіб, яка діє за попередньою змовою.
28. Кваліфікація злочинів, вчинених в складі організованої групи.
29. Кваліфікація злочинів, вчиненого в складі злочинної організації.
30. Кваліфікація невдалої співучасті та співучасті у незакінченому злочині.
31. Кваліфікація при добровільній відмові від вчинення злочину
32. Кваліфікація причетності до злочину.
33. Одиначний злочин як елемент множинності та його кваліфікація.
34. Кваліфікація повторності злочинів.
35. Кваліфікація сукупності злочинів.
36. Кваліфікація рецидиву злочинів.

37. Поняття конкуренції кримінально-правових норм, її види та способи вирішення.
38. Кваліфікація при конкуренції загальної і спеціальної норм.
39. Кваліфікація при конкуренції кількох спеціальних норм.
40. Кваліфікація злочинів при конкуренції *частини і цілого*.
41. Поняття диференціації та індивідуалізації кримінальної відповідальності.
42. Види складів злочину за ступенем суспільної небезпеки посягання та їх значення для кримінально-правової кваліфікації.
43. Кваліфікація за наявності кількох кваліфікуючих чи привілеюючих ознак складу злочину чи при їх конкуренції.
44. Кваліфікація у випадках, коли кваліфікуючі, особливо кваліфікуючі, привілеюючі ознаки мають місце лише щодо одного із співучасників.
45. Поняття розмежування, кримінально-правових норм та їх відмежування від норм інших галузей права.
46. Кримінально-правові норми та склади злочинів, які підлягають розмежуванню.
47. Кваліфікація діянь, вчинених за наявності окремих видів обставин, які виключають злочинність, передбачених статтями Загальної частини Кримінального кодексу України.
48. Кваліфікація діянь, вчинених за наявності обставин, які виключають злочинність, передбачених нормами Особливої частини КК.
49. Кваліфікація діянь, вчинених за наявності обставин, передбачених Конституцією України та міжнародно-правовими актами.
50. Поняття та види позитивної посткримінальної поведінки.
51. Кваліфікація при наявності окремих видів позитивної посткримінальної поведінки.
52. Правове значення встановлення відсутності ознак складу злочину.
53. Кваліфікація малозначних посягань.
54. Кваліфікація діянь, вчинених особами, які не досягли віку, з якого може наставати кримінальна відповідальність.
55. Кваліфікація діянь, вчинених при відсутності вини.
56. Поняття зміни кримінально-правової кваліфікації.
57. Підстави зміни кримінально-правової кваліфікації.
58. Правове значення та межі зміни кримінально-правової кваліфікації.
59. Поняття та види помилок у кримінально-правовій кваліфікації.
60. Значення помилок у кримінально-правовій кваліфікації.
61. Фактори помилок у кримінально-правовій кваліфікації.

Примітка. Студенти можуть виконувати реферати і за темами, які не вказані в наведеному переліку.

6. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ АСПІРАНТІВ

Обов'язковою складовою частиною навчального процесу є проведення підсумкового контролю знань аспірантів – заліку та іспиту. З навчальної дисципліни «Проблеми кримінально-правової кваліфікації» передбачено проведення заліку (як для аспірантів заочної форми навчання так і аспірантів денної форми навчання) та іспиту. Залік та іспит розглядається як підсумок роботи студента над вивченням навчального курсу.

1. Поняття кваліфікації злочинів.
2. Види і значення кваліфікації злочинів.
3. Структура кваліфікації злочинів.
4. Види підстав кваліфікації злочинів.
5. Склад злочину і кваліфікація.
6. Формула кваліфікації.

7. Значення роз'яснень Пленуму Верховного Суду України для кваліфікації.
8. Етапи та стадії кваліфікації.
9. Кваліфікація закінченого злочину.
10. Кваліфікація готування до злочину.
11. Кваліфікація замаху на злочин.
12. Формула кваліфікації при попередній злочинній діяльності.
13. Кваліфікація добровільної відмови від доведення злочину до кінця.
14. Кваліфікація позитивної посткримінальної поведінки (дійове каяття).
15. Кваліфікація готування до злочину та замаху на злочин при альтернативному та неконкретизованому умислі.
16. Кваліфікація посягання при "відхиленні дії".
17. Кваліфікація при помилці в об'єкті.
18. Кваліфікація злочину, вчиненого у співучасті.
19. Формула кваліфікації злочинів, вчинених у співучасті.
20. Кваліфікація дій виконавця.
21. Кваліфікація дій організатора, підбурювача та пособника.
22. Кваліфікація дій учасників організованої групи чи злочинної організації.
23. Добровільна відмова від доведення злочину до кінця при співучасті.
24. Кваліфікація дій співучасників при ексцесі виконавця.
25. Кваліфікація посереднього виконавства.
26. Кваліфікація співучасті із спеціальним суб'єктом.
27. Кваліфікація вчиненого при провокації злочину.
28. Кваліфікація причетності до злочину, її відмінність від співучасті.
29. Поняття конкуренції кримінально-правових норм. Відмінність конкуренції від колізії.
30. Кваліфікація при конкуренції загальної та спеціальної норми.
31. Кваліфікація при конкуренції "частини і цілого".
32. Кваліфікація при конкуренції між основними та кваліфікованими складами злочинів.
33. Кваліфікація при конкуренції норм з обтяжуючими та пом'якшуючими обставинами.
34. Кваліфікація при конкуренції норм з пом'якшуючими обставинами.
35. Кваліфікація повторності злочинів.
36. Кваліфікація сукупності злочинів.
37. Кваліфікація рецидиву злочинів.
38. Кваліфікація триваючих, продовжуваних та складених злочинів, їх відмінність від множини злочинів.
39. Кваліфікація при помилці в об'єкті та предметі.
40. Кваліфікація ідеальної сукупності злочинів.
41. Кваліфікація готування, що утворює склад самостійного злочину.
42. Кваліфікація замаху з непридатними засобами.
43. Кваліфікація при помилці в потерпілому.
44. Кваліфікація при помилці в розвитку причинного зв'язку.
45. Кваліфікація при помилці в суспільне небезпечних наслідках.
46. Кваліфікація при юридичній помилці.
47. Загальні правила кваліфікації злочинів проти особи.
48. Кваліфікація злочинів проти волі, честі та гідності особи.
49. Кваліфікація умисного вбивства при пом'якшуючих обставинах.
50. Кваліфікація умисного вбивства за обтяжуючих обставин.
51. Кваліфікація тілесних ушкоджень.
52. Кваліфікація побоїв і мордування
53. Кваліфікація згвалтування.
54. Загальні правила кваліфікації злочинів проти власності.
55. Кваліфікація крадіжки.
56. Кваліфікація грабежу.
57. Кваліфікація розбою.
58. Кваліфікація вимагання.

59. Кваліфікація шахрайства.
60. Кваліфікація привласнення, розтрати майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем.

7. ОСНОВНІ КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ АСПІРАНТІВ

Знання аспірантів оцінюються за 100-бальною шкалою, передбаченою Болонським навчально-освітнім процесом.

Оцінювання знань аспірантів здійснюється на основі результатів:

- поточного контролю знань;
- підсумкового контролю знань (заліку, іспит).

Поточний контроль знань аспірантів здійснюється за двома складовими: - контроль систематичності та активності роботи студента протягом семестру; - контроль за виконанням модульних завдань.

При контролі систематичності та активності роботи студента оцінці підлягають:

- активність на семінарських заняттях;
- складання усного чи письмового колоквиуму або виконання іншого творчого завдання (зокрема, написання реферату та його захист).

Максимальна оцінка контролю активності роботи студента на семінарських заняттях протягом одного модуля становить 40 балів.

Порядок оцінювання (для прикладу):

40 балів – відвідано не менше 90 % семінарських занять та отримано оцінки «відмінно».

30 балів – відвідано не менше 75 % семінарських занять та отримано оцінки «добре», «відмінно» або не менше 90 % занять та отримано оцінки «задовільно», «добре», «відмінно».

20 балів – відвідано не менше 60 % семінарських (практичних) занять та отримано оцінки «добре», «відмінно», або не менше 75 % занять та отримано оцінки «задовільно», «добре», «відмінно».

10 балів – відвідано не менше 50 % семінарських занять та отримано оцінки «добре», «відмінно», або не менше 60 % занять та отримано оцінки «задовільно», «добре», «відмінно».

Систематичність та активність роботи аспірантів, які не відвідували семінарські заняття та не отримали позитивних оцінок, оцінюється в **0 балів**.

Максимальна оцінка за складання усного чи письмового колоквиуму або виконання іншого творчого завдання становить 10 балів.

Рекомендована тематика творчих завдань (рефератів), а також вимоги до їх написання, визначені в цьому навчально-методичному посібнику.

Якщо студент бере участь у студентських олімпіадах, конкурсах наукових робіт, наукових конференціях тощо, то до підсумкової суми балів додається відповідна кількість балів в залежності від результативності вищевказаних робіт.

Модульний контроль

Протягом семестру студенти виконують три модульні завдання, кожне з яких оцінюється в діапазоні від **0 до 60 балів**.

Модульне завдання передбачає виконання студентом письмової роботи, у якій поєднуються різнопланові завдання (описові питання, тестові завдання та ін.).

Підсумкова кількість балів модульного контролю визначається як сума балів, отриманих студентом за два модулі.

Максимальна оцінка модульного контролю становить 100 балів.

Загальна підсумкова оцінка складається з суми балів за результатами поточного контролю.

Переведення даних із 100-бальної шкали оцінювання у 4-бальну здійснюється в такому порядку:

Національна шкала		Рейтингова шкала	Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення
4-х бальна оцінка (екзамен, дифер. залік)	2-х бальна оцінка (залік)	100 бальна оцінка		
5 – Відмінно	Зараховано	90-100	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
4 – Добре	Зараховано	82-89	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
		74-81	C	Добре (у загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
3 – Задовільно	Зараховано	64-73	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
		60-63	E	Достатньо (виконання відповідає мінімальним критеріям)
2 – Незадовільно	Не зараховано	35-59	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
		0-34	F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом або значною роботою перед складанням)

Порядок оцінювання знань студента за результатами заліку аналогічний оцінюванню модульного контролю.

При підсумковому оцінюванні знань студента, який складав залік, враховується оцінка систематичності та активності його роботи впродовж семестру.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Загальні нормативні акти й література, рекомендовані до курсу „Проблеми кримінально-правової кваліфікації”

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30.
2. Кримінальний кодекс України: Чинне законодавство зі змінами та доповн. станом на 20 лютого 2005 р.: (відповідає офіційн. текстові). – К.: Вид. Паливода А.В., 2005.
3. Конституційне законодавство України (законодавчі акти, коментар, офіційне тлумачення): Збірник нормативних актів. У 2 кн. / Автори-упорядники: С. В. Лінецький, М. І. Мельник, А. М. Ришелюк. Кн. 2. – К.: Атіка, 2004.
4. Бурчак Ф.Г. Кваліфікація преступлений. 2-е изд., доп. – К.: Политиздат Украины, 1985.
5. Вартилецька І. А., Плугатир В. С. Кримінальне право України. Альбом схем: Навч. посібник. За ред. В. Я. Горбачевського. – К.: Атіка, 2003.
6. Гаухман Л.Д. Правила кваліфікації преступлений. – М., 1978.
7. Коржанський М. Й. Кваліфікація злочинів. – К.: Атіка, 2002.
8. Кримінальне право: Загальна частина: Підручник для аспірантів юридичних вузів / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Юрид. ф-т; За ред. П. С. Матишевського, П. П. Андрушка, С. Д. Шапченка. – К.: Юрінком Інтер, 2001.
9. Кримінальне право: Загальна частина: Підручник для аспірантів юридичних спеціальних вищих закладів освіти / М. І. Бажанов, Ю. В. Баулін, В. І. Борисов; За ред. професорів М. І. Бажанова, В. В. Сташиса, В. Я. Тація. – К.; Х.: Юрінком Інтер: Право, 2002.
10. Кримінальне право: Загальна частина: Курс лекцій / М. Й. Коржанський – К.: Атіка, 2002.
11. Кримінальне право: Загальна частина: Підручник / Ю. В. Александров, В. І. Антипов, М. В. Володько; За ред. М. І. Мельника, В. А. Клименка. – 3-тє вид., доп. і перероб. – К.: Юридична думка, 2004.
12. Кримінальне право України: Особлива частина: Підручник / За ред. М. І. Бажанова, В. В. Сташиса, В. Я. Тація. – К.: Юрінком Інтер, 2005.
13. Кримінальне право: Особлива частина: Підручник / Ю. В. Александров, О. О. Дудоров, М. В. Володько; За ред. М. І. Мельника, В. А. Клименка. – К.: Юридична думка, 2004.
14. Кудрявцев В.Н. Общая теория квалификации преступлений. – М., ЮРИСТЪ, 2001.
15. Кузнецов В. В., Савченко А. В., Плугатир В. С. Кримінальне право України: питання і задачі (з відповідями) для державних іспитів: Навч. посібник. / За заг. ред. В. Я. Горбачевського. – К.: Атіка, 2004.
16. Кузнецов В. В., Савченко А. В., Плугатир В. С. Кримінальне право України: теоретичний курс і практикум: Навч. посібник. / За заг. ред. В. Я. Горбачевського. – К.: Вид. ПАЛИВОДА А.В., 2005.
17. Малыхин В.И. Кваліфікація преступлений. Теоретические вопросы: Учебн. пособие к спецкурсу. – Куйбышев: Куйбыш. ун-тет, 1987.
18. Навроцький В. О. Теоретичні проблеми кримінально-правової кваліфікації. – К.: Атіка, 1999.
19. Навроцький В. О. Наступність кримінального законодавства України (порівняльний аналіз КК України 1960 р. та 2001 р.). – К.: Атіка, 2001.
20. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / За ред. М. Й. Коржанського – К.: Атіка, 2001.
21. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / За ред. М. І. Мельника, М. І. Хавронюка. – К.: Атіка, 2004.
22. Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України: Особлива частина / За ред. М. О. Потєбенька, В. Г. Гончаренка – К.: Форум, 2001.

23. Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України: За станом законодавства та постанов Пленуму Верховного Суду України на 1 липня 2002 р. / Відп. ред. С. С. Яценко. – К.: А.С.К., 2002.
24. Наумов А.В., Новиченко А.С. Законы логики при квалификации преступлений. – М., 1978.
25. Новий Кримінальний кодекс України: Питання застосування і вивчення: Матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (Харків) 25–26 жовтня 2001 р. / Редкол.: В. В. Сташис (голов. ред.) та ін. – К.; Х.: Юрінком Інтер, 2002.
26. Осадчий В. І., Плугатир В. С., Кузнецов В. В. Кримінальне право України. Тестові завдання з відповідями: Навчальний посібник / За заг. ред. В. І. Осадчого. – К.: Атіка, 2002.
27. Постанови Пленуму Верховного Суду України у кримінальних справах (1973–2004). Офіційне видання / Упоряд. П.П. Пилипчук та ін.; За заг. ред. Голови Верховного Суду України В.Т. Маляренка. – К.: “Видавничий Дім “Ін Юре”, 2004.
28. Практика судів України у кримінальних справах. 1993–1995. – К.: Юрінком, 1996.
29. Проблеми кримінально-правової кваліфікації: навч. посіб./М.Г. Арманов, О.О. Книженко, Н.М. Ярмиш та ін. – К.: Національна академія прокуратури України, 2017.-392 с.
30. Савченко А. В. Збірник тестів і завдань для практичних занять з кримінального права України: Особлива частина: Навч. посібник. – К.: Знання України, 2002.
31. Сучасне кримінальне право України: Курс лекцій / Савченко А.В., Кузнецов В.В., Штанько О.Ф. – К.: Вид. Паливода А.В., 2005 – 640 с.
32. Сучасне кримінальне право України: нормативно-правові документи та судово-слідча практика: Хрестоматія / Упоряд. А.В. Савченко та ін.; За заг. ред. В.В. Кузнецова. – К.: Вид. ПАЛИВОДА А.В., 2005.
33. *Тарарухин С.А.* Квалификация преступлений в судебной и следственной и судебной практике. – К.: “Юринком”, 1995. – С. 8–35.
34. *Шишов О.Ф.* Теоретические проблемы квалификации преступлений. – М., 1988.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
1.ОПИС ДИСЦИПЛІНИ.....	4
2.ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ ЗА МОДУЛЯМИ.....	5
3.СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	10
4.ТЕМАТИКА СЕМІНАРСЬКИХ (ПРАКТИЧНИХ) ЗАНЯТЬ.....	13
5.ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА РЕФЕРАТІВ.....	38
6.ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ АСПІРАНТІВ.....	40
7.ОСНОВНІ КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ АСПІРАТІВ.....	42
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	44

Сийплові Микола Васильович – к.ю.н., доцент, доцент кафедри кримінального права та процесу ДВНЗ «УжНУ»

**ПРОБЛЕМИ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ
КВАЛІФІКАЦІЇ**
Навчально-методичний посібник